ده گلز، هرخصوصده گیری قالمش بر ملتز . فقط مدنیتی هیچ طانیمیاجق درجه‌ده وحشی‌ده ده گلز .

هرشی ایچین آزچوق چالیشابیلیورز . فقط ناصل اولیوردہ ابتدائی مکتبلرینك بوسفالتہ

قارشی لاقید بولونابیلیورز، ناصل اولیوردہ مکتب اسمی ویردیگمز بوقاتل محیطلرك چوجوقلریمزی

أولدورمه‌سنه راضی اولابیلیورز . هوا ، ضیا ، حرکت گیرمه‌ین بوزندانلر ؛ أولادیمزك بدنی‌ده

روحی‌ده محو ایدییوردہ بزینه حسز حسز یاشایورز . مکتب دینیلن بوزندانلره صاغ گیره‌ن

بدنلر چوروك، ذکی گیره‌ن قافالر غبی ، انسان گیره‌ن چوجوقلر حیوان چیقییوردہ بزینه کندی

کندیمزی آووتییورز ؛ نه‌قادار اولسه مکتب‌در ، تحصیل‌در ، دییورز ، بوپیسلك ، تنبللك

چوقورلرندن انسانلق چیقاجغنه اینانییورز .

هوا ، حرکت . ضادشمنی اولان قاتل تربیه‌مزك محصوللرندن : انسانلغی غائب ایتمش ایکی قافا .

زاوالی چوجوقلر ! سز أویکزك باغچه‌سنده ، سوقاقده ایکن نه قادار دیری ، نه قادار ذهنی آچیق ، نه قادار ابی وَ گوزه‌ل ایدیکز . مکتبك بودورومله‌رنده ، قارانلق اودالرنده گچیردیککز اوچ‌دورت‌سه‌لك حیات ؛ سزده بودیریلکدن، بو ذکادن اثر بیله براقمادی . زاوالیلر !.. فقط چوجوقلرسز کیمسکز؟ سزهانگی ملتك گنجلری اولاجقسکز ؟ سویله‌ییکز باقایم ! مادامکه سز سویله‌مه‌یورسیکز ، بن‌سزه‌سویله‌یه‌جکم. چوجوقلر! فلاکتلردن دائما بویوك زیانلره قورتولان بو مملکتك آغزندن زمان زمان بوتون امیدلرك استادگاهی اولان برسوزچیقدیغنی ایشیدیریم: نسل آتی ... بو بر نسل ایمشکه یارین ، بوتون فلاکتلریمزك آجیسنی چیقاراجق ، بومملکتی قورتاراجق، بومملکتی حر وَمسعود یاشاتاجق . بن بو موهوم نسلك برگون گلوب دوغاجغنه هرکسدن زیاده اینانییوریم ؛ وَاونسلدن هرکسدن زیاده چوق شی بکله‌یوریم ؛ هیچ برعقل ، هیچ بر محاکمه ، بو یکی نسلك ظهور ایتمه‌یه‌جکنه بنی ایناندیرامماز . چونکه بنم ایمانم پك قوتلی‌در . فقط سز ؛ أی صاری بکزلی ، قانبور ، جیلیز ، بینسز ، قورقاق ، بیتیك چوجوقلر ! عجبا نسل آتی سزمیسکز ؟ أگر اویله ایسه ، سز ، بنم بسله‌دیگم بوتون امیدلری ، أملاری أولدورمك ایچین یارادیلدیکز . سز ، أی یورومکدن ، قوشمقدن ، لاقیردی سویله‌مکدن ، وَآ کلامقدن ، یاشامقدن عاجز قالان بیتیك مخلوقلر ! سز یکی یکی فلاکتلرك ، مغلوبیتلرك ملتی‌می اولاجقسکز ؟ أگر سز بو مقدراته محکوم ایسه‌کز آللهدن ایسته‌یوریم که ، یریکزی قوتلی برنسله ترك ایچین سزی یاشاتماسین ! ..

دفتر

کوچوك دوستلریمه اقتصادی قرائتبر :

اورتاقلق

— ١ —

جاهد مکتبه گیده‌رکن آرقاداشی زهدی‌یه‌راست گلمش . ایکی‌جوق‌ممنونیتله سلاملاشدقدن‌صوکرا، برابر یورومگه باشلامشدی .

تام بویوك پوسته خانه‌نك ئوکندن گچرکن یانلرندن وه‌لوسپیدلی برموزع گچدی . ولوسپید ، جاهدك ایکی سنه‌دن بری شدتله آرزو ایتدیکی بر شیدی . اشتیاقی گیتدکجه آرتییوردی وَ هیچ بر زمان ولوسپیدلی برینی گوره‌مزدی‌که طوروب سیرینه طالماسین. بوسفرده، گوزلرنده عینی هوس، حتی عینی احتراص پارلادینی حالده طوروب ، ولوسپیدلی موزعك عادتا اوچان رفتارینه بر ایکی دقیقه باقدی . صبرسزلاندی . زهدی آرقاداشنك حیرتله تماشاسنی فرق ایده‌رك صوردی :

— ولوسپیده ایمره‌ندك . غالبا ؟

— ایکی سنه‌در، بویله برماکنه‌یه عادتاعاشقم. بابام آلمق استه‌مه‌یور ، « پاره‌لریکی بریکدیرده آل » دییور .

— نه . ئویله یابسه‌ك آ !

— بن‌ده یاپمق‌ایسته‌دیم. وَبوهوسله برقومبارا آلدیم . ایچریسنه هرگون اونلقلر ، بیرمیلکلر آتیلییوردی. برآی قادارصبر ایتدیم .همشیره‌م سعادت، هوسی گوره‌رك . یاردیم ایدییور ، آرا صیرا پارالرندن برر اونلق بنم قومبارامه آتییوردی . نهایت قومبارا طولدی . او گیجه أویمزده عادتا شنلك واردی؛ بوتون قارداشلریم‌وَبن آنجاق‌بربایرام عرفه‌سنك وبردیگی بر سه‌ویمچ ایچنده ایدك . یکدن صوکرا قومبارا قیریلاجقدی .

مکالمه‌نك بونقطه‌سنده تطبیقات مکتبنك قاپیسنه گلمشلردی ، یوقلامه‌یه داها بیری دقیقه واردی . ایکی رفیق مکتبك تنفس محلنده دخی قوتوشمه‌لرنده دوام ایده‌بیلرلردی . جاهد تعقیب ایتدی :

— نهایت‌او آیدن بری‌بکله‌ییلن دقیقه گلمشدی. قومبارا قیریلدی ، یره سردیگمز غزته‌نك اوستنه دوکولدی : قیصه بر کومه ! بر قاچ دانه‌سی برر قوس جیزه‌رك قاناپه‌لرك صاندالیه‌لرك آلتنه قاچدیلر؛ هربریمز برطرفه آتیلارق اوخائنلری‌ده آرقاداشلرینك یانینه گتیردك. تا قاپینك یانینه‌قاچان برینی‌ده کوچوك لمعان ـ بش یاشنده ـ گوله‌رك قوشمش ، بولمشدی. صایدق :

هپسی هپسی... نه‌قادارچیقدی بیلیرمیسك؟.. آنجاق ٢٧ غروش !

قارداشلریم ، « اوح . نه‌چوق ! » دیه باغیرییورلردی . فقط بن، یکدن بوتون سه‌ویمجی‌غائب ایتمشدیم : ٢٧ غروشله وه‌لوسپیدك لامباسنی بیله آلامازدیم: بروه‌لوسپیدك أیچه‌سنی آلتی‌لیرادن آشاغی ویرمه‌یورلر . دیمك‌که آلتی لیرایی بریکدیره‌بیلمك ایچین تام‌ایکی سنه بکلمك لازمدی . بن اوحسابی برقاچ‌دفعه‌لر تکرارلادیغم‌ایچین نتیجه‌ـنی بویله‌دوشونمه‌دن أزبرسویله‌یوریم . ایسته‌رسه‌ك‌سن‌ده ذهنکدن برحساب ایت ؛ سنك حسابك قوتلی . ٢٧ غروش برلیرا چیره‌گی ده‌گلمی؟ دیمك‌که دورت‌آیده برلیرا؛ سنه‌ده اوچ لیرا ؛ ایکی سنه‌ده آلتی‌لیرا !

— زهدی قناعت گتیرمش برطورله : — پك دوغرو. دیدی. ایکی‌سنه بکلمك‌لازمدی. فقط بیلییورمیسك، جاهد، بکلمه‌مش‌اولسه‌یدك. ایشته‌شیمدی آلتی لیرایه مالك بولوناجق ، وه‌لوسپیدی صاتین آلا بیله‌جکدك !

— ناصل ، ناصل ؟

— اووقتدن بری ایکی سنه گچمش اولدیغنی ده‌مین سویله‌مه‌یورمییدك ؟

بوسؤال کوچوك وه‌لوسپید عاشقنك قلبنی، بر اوق گیبی ده‌لدی ، صیزلاتدی : صحیح ، صبر ایتسه ایدی . پارالرینی بریکدیرمکده دوام ایتسه ایدی شیمدی اونك‌ده مکمل بر پیسیقلتی اولاجقدی . تأسف ایله :

— حال بوکه بن‌اوپارالری درحال خرجادیم: فوت‌بول اوینامق ایچین‌برطوب آلدیم. داها صوکرا برقومبارا داها آلدیم . پینه بریکدیردیم . بایرام بحششلریمی‌ده اورایه قویدیم . پنه‌أپیچه طوپلانمشدی، اوسفرده اوتوز بش‌غروشه برتوفك آلدیم . آه ، نه بودالالق ایتمشم !

زهدی، آز دوشونجه‌لی گوروندی : صوگرا بویوك برکشفده بولونمش کبی دیدی که :

— بیلیرمیسك خاطریمه نه گیلبور ! بم‌ده بر وه‌لوسپید آلمغه چوقدن بری هوسم وار. صنعمزدن رحمی ایله صبحی‌نك‌ده بویله بر هوسلری اولدیغنی بیلیوریم. هیمز پارالریمزی بریکدیرمکه باشلاسه‌ق‌ده صوگرا اورتاقلغنه بروه‌لوسپید آلسه‌ق !

جاهد همان ذهناً حسابه قویولدی :

— نه‌دن اولماسین ، دیمه هایقیردی. آلتی آی صوگرا دوردیمزك بروه‌لوسپیدیمز اولور. بویله أبی فکر. آفرین زهدی، نام‌ده‌اوزمان تعطیله تصادف ایدیبور ! شیمدی کانون ثانینك نهایتی . تموزك نهایتنه دوعرو وه‌لوسپیدی آلیرز .

جوجوقلرك یوزینی برمسرت خنده‌سی قاپلادی. برآز ئوتده‌ده گولوشن آرقاداشلری صبحی ایله رحمی‌یی یانلرینه‌چاغیر دیلر وَفکرلرینی بویوك برهوس. بویوك بر اقناع ایله آ گلاتمغه باشلادیلر . اوقادار شوقلی ایدیلر که ایکیسی بردن آ گلاتمغه قویولشلردی. صبحی :

— جانم، بریکزسویله‌سین‌ده آ گلایالم، دیدی.

نهایت تکلیف هر دورت آرقه‌داشه پك خوش گلدی. جمله‌سی موافقت ایدیوردی. درسدن صوگرا بحث تازه‌لندی . ایکی کیشی داها اونلره قاریشدی ؛ ایرتەسی گون دوردنجیلردن‌ده دورت کیشی داها اشتراك ایتمك ایسته‌یوردی. شیمدی تام اون شریك اولشلردی . جاهد شویله تکلیف ایتدی :

« هرکس پاره‌سنی أونده بریکدیره‌جك. هفته باشنده مکتبه گتیره‌جك ؛ ایچمزدن برینی شرکتك کاتبی انتخاب‌ایده‌رز، هیمز پاره‌یی اوکا تسلیم‌ایده‌رز. اوده هرکسك ویردیکی پاره‌یی بردفتره یازار. بزه‌ده برر مقبوض ویرر. صوگرا پاره‌نك هپسنی گوتورور. بانقه‌یه . أمنیت‌ساندیغنه تسلیم ایده‌ر. بویله‌جه آیدن آیه فائض‌ده آلیرز : »

چوجوقلر ، بو اورتاقلق کشفنك ویردیکی بختیارلغله ، همان مناقشه‌سز . أك بویوکلری اولان زهدی‌یی کاتب انتخاب ایتدیلر، وَبویوك برسه‌وینجله:

— یاشاسین اورتاقلق! دیه‌رك أل چیرپیورلردی.

***

برهفته صوگرا « وه‌لوسپید اورتاقلری » برر برر گلدکجه مکتبك تنفسخانه‌سنده زهدینك أطرافنی آلیورلر. برهفته‌لق آرتیرمه پارالرینی کندیسنه تسلیم ایدیورلر، کاتبك امضاسیله‌برر مقبوض آلیورلردی. کیمی یرمی ، کیمی اون بش، کیمی اوتوز غروش گتیرمشدی . زهدی رقلرك آلتنه جمع خطی چکدی. همان جمله‌سنك باشی دفتره اوزانمش، یکونی بولقله مشغول گورینیوردی . یالکز کوچوك سلیم لاقید گوزلرینی اونلره دیکمش ، أللری جیبلرنده حرکتسز ، حتی احتمال سه‌ویجسز بکله‌یوردی . او ، یوشرکته ، وه‌لوسپیده مراقی اولمادینی حالده، محضا آرقاداشلرینك گوزه‌ل بولدینی بر فکردن آیرلمش اولمامق‌ایچین، گیرمشدی. یکون... بولوندی:

۱۹۶ غروسه !

باقه‌به تسلیم ایدیلدی اوچ آی صوگرا ، قائش‌له برابر ، وه‌لوسپید آلنمش ایدی . تعطیل گونلری، بختیاراورتاقلر، سرای‌ایچی پارقنه گیدییور، او گوزه‌ل خیابانلر آلتنده وه‌لوسپیدلرینی تجربه ایتمکه دوام ایدییوردی. برقاچ هفته ظرفنده‌هپسی، لاقید سلیم‌بیله، بینمکه آلیشمش. برده وه‌لوسپیدجی کیلمشدی .

بوگوزه‌ل نتیجه اوقادار خوشلرینه گیتمشدی که اورتاقلق بوزمادیلر . شرکت بالعکس گنیشلندی . برقاچ جوجوق‌داها هوسله‌نه‌رك قاتیشدی وَهفته‌دن هفته‌یه . تطبیقات مکتبنك شاکردلری ، بانقه‌یه ، گیتدکجه داها فضله برر مبلغ تسلیم ایتمکه باشلادی.

معلم احمد جواد

مفاتاتی سؤال: بو بریکدیریلن پاره‌لرله أك فائده‌لی اوله‌راق نه‌یاپا بیلیرلر ؟

بوسؤاله هرکس اوچ جواب ویره‌بیله‌جکدر . أك فائده‌لی شیلری بولانلر آراسنده قرعه‌چکیله‌جك، برنجیره بکه‌نه‌جکی برکتاب - اون غروشه‌قادار - هدیه ایدیله‌جك . دیگرلرینه أللی‌یه قادار برر قارت پوستال . ایکی یوزنجی‌یه قادار برر تقدیر ورقه‌سی ویریله‌جك . اسملری‌ده اعلان اولوناجقدر .

أك أیی جوابلری ایسه دفتر بویوك بر تقدیر وَاعتنا ایله قید ایده‌جکدر .

عملی اخلاق

ثبات

انسانك نفسنه قارشی وظیفه‌سی

« ثبات، یعنی باشلانان مشروع
« وَ نافع برایشده دوام، مرغوب
« بر وصفدر . ثبات ، فضیلتلرك
« مکافاتی ، درایت وَ اقتدارك
« مظفریتی تأمین ایدر . »

«ثبات. هرشیئك نهایتنه واریر.»
« سن نفسکه یاردیم ایت ،
« آللّه‌ده سانایاردیم ایدر . »

صقوللی محمد پاشا

صقوللی ، ثابت وَ قوی اراده صاحبی

بویوك آدامدرك أك بویوك برنمونه‌سیدر[*]. اونجی عصر هجری ، عثمانلیلرك جهان‌حاکمیتی اداره ایتدکلری بردوردر. قارادن‌اوروپانك اورتالرینه آیاق باصیلیرکن باربارووس آق ده‌کیزك کوپوره‌ن قویودالغالرینه بویون أگدیرییور ؛ عثمانلی گوللەلری اسپانیا ساحلنه‌ییلدیریملر صاچارکن هنده‌کیزنده‌سوزوله‌ن آل‌بایراغمزحاکمانه آلقیشلانییوردی. صقوللی بوزمانده یتشمش ، بوموفقیتلری گوردکدن صوگرا ایش‌باشنه گچمشدی . نه‌فائده‌که سلیمان قانونی‌یی ابدیاً غائب ایده‌ن تخت سلطنت‌درحال برسورو ریاکار وَمداهنلرله چه‌وریلدی .

صقوللی بوسبیله‌برطرفدن اداره‌سزلگك‌اوگنی آلمغه چالیشیرکن‌عین‌زمانده سرای‌منسوبلرینك کندی علیهنده ترتیب ایتدکلری أنتریقه‌لری‌ده تأثیرسزبراقمغه اوغراشییوردی. او ، رهگذار فعالیتنده‌کی بوتون مانعلری بیقارق غربده ، اوروپالیلری عصرلرجه نورعرفانله‌تربیه ایده‌ن عربلرك‌صوك زمانلرده دوکدکاری گوزیاشلرینك انتقامنی آلمق؛شرقده،قاراده گزدن ـ آچدیراجنی برقاناللە ـ بحرحزره داخل اولارق تورکستانه یاقلاشمق وَبوصورتله عثمانلیلرك دورقانونیده‌کی شوکت وقدرتنی‌ادامه‌وَتزیید ایتمك‌ایسته‌یوردی.

صقوللی بویوك برعزم ومتانتله‌ایشه‌باشلادی. باربارووس نامنك اوروپالیلره ویرمش اولدیغی دهشت هنوزخاطرلردن سیلنمه‌دیگی ایچین بحراً هیچ برتهلکه موجود ده‌گلدی. آرتیق تکمیل فعالیتنی چیزدیگی پروغرامك تطبیقنه حصر ایدییوردی .

صقوللی ، برچوق اجراآتنده یه‌گیلمه‌ز مانعلره تصادف ایتمسنه رغماًمحضاثباتی‌سایه‌سنده موفق اولمش برآدامدر . بوآرالق، هرشیئك یولنه گیردیگی ظن اولونورکن ، وقوعه گلن برهزیمت‌بحریه‌بلااستثناهرکسی یأس‌ونومیدی‌یه دوشودیگی حالده صقوللی بوفلاکتی‌کمال‌سکون وَاعتدال‌ایله‌قارشیلامشدر : سرای‌گوزده‌لرندن برى « قپودان‌پاشالق »له آق‌دکیزه چیقمشدی. صو اویور، دوشمان اویومازـ ؛ قاچ سنه‌دن‌برى باربارووسك هردالغاده ارتسام ایده‌ن خیال‌مهیبی

[*] محمد پاشا قانونی سلطان سلیمانك صوك زمانلرده وزیراعظم اولمش وَ سلیم‌ثانی ایله مرادثالث دورلرنده بلا فاصله اون اوچ سنه مقام صدارتده قالمشدر .

بیڭلرجه‌سی ، اسملرینی آغیر جلدلی تاریخی دفترلره قید ایتدیرمك قایغوسیله قان ترلر ایچنده مشغول اولاجقلر !..

زاو اللی تجربه‌سزلر، بو صاف حاللریله، کندیلرینه مربوط اولان مقدّرات وطنی‌ده ـ أتمك پاراسنه مقابل ـ قرق سنه کوفلی کاغد مخزنلرنده اویوتمغه سوروکله‌یورلر !! ..

آنجاق بر قاچ مستثنا ذکالردن غیریسنه قناعتکار ، محدود غایه‌لر تأمین ایده‌بیلن بو مکتبلره پرهوس قوشان گنجلردن علی الاطلاق برینه حقوقی وَیا دارالفنونی [طبیه‌یه، مهندس مکتبنه، صنایع نفیسه‌یه، وَیا حلقه‌لیده‌کی زراعت مکتبنه] نه‌دن ترجیح ایتدیگنی برصوریڭز . آلاجغڭز جواب، نه اولاجقدر بیلیرمیسڭز ؟ انتظار ایدلمه‌ین سؤاللره معروض قالانلرده گورولن متردد آغزلردن دوکولن برقاچ جیلیز ، بی‌معنی ، محجوب کلمات ، داها دوغروسی قوجه بر هیچ !!

أی گنج عثمانلیلر! شیمدی سزه صورایم : ساحهٔ استقباله بویله أملسز ، عزمسز ، غایه‌سز ، مسکین آدیملرله گیره‌نلردن بووطن نه‌خیر مأمول ایده‌بیلیر؟ بابا قولتوغندن ، رسمیت قانادندن جدا دوشدیگی آنده أوله‌جگنه قائل ، بو قورقاق ، محجوب قابلیتله ییرمنجی عصرده یاشامق ، هله یوکسلمك قابلمیدر ؟..

سزی حکومته بار اولماقسزین یاشاداجق وَ نائل رفاه ایده‌جك ایشلره آلیشدیراجق ، خیلی مکتبلریمز وار. آنلره نیچین رغبت ایتمیوب‌ده بزه‌دوغرو آغوشنی آچان رفاهدن محروم قالییورسیڭز؟

مملکتمزڭ سلامتی خیرلی سقفلری آلتنده صاقلایان زراعت مکتبلرینه نه‌دن قوشمایورسیڭز ؟ بو اهمالڭز یوزندن ، بابالریڭز ، حیات فیشقیرمغه مستعد تارلالرندن حالا بره بش آلمق ایچین أسکی صاپانلر آرقاسنده بللرینی بوکییورلر ...

مملکتمزده [دیشجیلك ، أجزاجیلك، بیطر، صنایع ، تجارت] مکتبلری گیبی مدت تحصیلیه‌سی نسبةً قیصه ، مشغولیت تعلمیه‌سی هر قافایه مساعد مؤسسه‌لر وار . بونلردن ده اسلام اولارق نشئت ایده‌نلر حالا پارماقله صاییله‌جق درجه‌ده آزدر . حالبوکه بوگیبی صنایعی حقیله اوگره‌نوب تطبیق ایده‌نلر آیده اوتوز ، قرق لیرایه پارا بیله دیمه‌یورلر .

برملتڭ آلنینی یوکسلته‌جك، بڭزینه حیات ، روحنه عزم وثبات ویره‌جك قوت ـ کیم نه‌دیرسه دیسین ـ ثروتدر .

آراسنده یاشامغه مجبور اولدیغمز بو « سعی وقوت » عصرنده حق حیاتڭ محرکی آلتوندن اولدیغنی آرتیق بیله‌لم. تملی اوصیجاق، اومونس معدن اوزرینه قورولمایان وطنلرڭ یوکسلمیه‌جگنی آڭلایالم ..

مرجان مکتب سلطانیسی مدیری

معلم عبدالفیاض توفیق

کوچوك دوستلریمه اقتصادی قرائتلر

اورتاقلق

— ٢ —

نیسانڭ صوڭ گونلرندن. برجمعه گونی ایدی . تطبیقات مکتبنڭ وه‌لوسیپدجی شریکلری. پرشنبه‌دن سوزلشمش اولدقلری گیبی . ئوگله‌دن صوڭرا سرای ایچی پارقنه گلمشلردی . ایکی بوچوق ساعتدن به‌ری . بررچیره‌کلك صیرا ایله وه‌لوسیپده بینمشلر. أگلنمشلردی . شیمدی بویوك بر آغاجڭ آلتنه طوپلانمشلر. برمدتدن به‌ری ذهنلرینی اشغال ایده‌ن اورتاقلق مسأله‌لری حقنده مباحثه‌یه قویولمشلردی . بومسأله‌لر برقاچ دانه ایدی: أولا ، وه‌لوسیپد آلینیرکن هر شریك مساوی برحصه ویرمه‌مشدی . او حالده اورتاده بر مساواتسزلق واردی . بو مساواتسزلق ایچین آرتیق بر چاره بولونمالی ایدی . ثانیاً . اورتاقلق بوزولاجغی زمان وه‌لوسیپد نه اولاجقدی ، کیمڭ مالی صاییلاجقدی؟ بویله معین برمقصد تعقیب اولونمایجه هرکسڭ هوسی صووویور، هرشریك پارالرینی تمامیله بریکدیرمه‌یور، برمقدارینی‌ده لزومسز شیلره خارجایوردی. وه‌لوسیپدجی شریکلرڭ هر بری بویوك بر حرارتله کندی فکرینی سویله‌یور ، مدافعه ایدییوردی. آز زمانده بری برینڭ سویله‌دیگنی آڭلامایاجق درجه‌ده برقاریشیقلق حاصل اولمشدی. أڭ بویوکلری زهدی شویله دیدی :

— بویله قونوشمق اولماز. برکره قونوشاجغمز ماده‌لری صیرا ایله برکاغده یازالم. صوڭرا بردبرر، هرماده‌یی مذاکره ایده‌ر بر نتیجه‌یه باغلارز .

زهدینڭ تکلیفی پك معقول ایدی . هرطرفدن قبول ایدیلدی. یالڭز کوچوك سلیم. برآز ئوته‌ده، هر زمان اولدیغی گیبی ، لاقید لاقید دوروب هیچ برشیئه قاریشمایوردی . زهدی اونڭده رأینی آلمق ایسته‌دی :

— سن نه‌دیرسڭ، سلیم ؟ کوچوك چوجوق، طبیعةً متحیر گیبی طوران ایری سیاه گوزلرینی بویوك آرقاداشنه چه‌ویردی :

— های های . أیی اولور ، دیدی .

باباسی مبعوث اولان صبحی . جیبندن قلم کاغد چیقارارق : اورتا یره « روزنامهٔ مذاکرات » دییه یازدقدن صوڭرا .

— سویله‌ییڭز ، باقالم . نه یازاجغز ؟

روز نامه‌نڭ تنظیمی بیله گوج اولییوردی . هرکس بردن سویله‌یوردی . صبحی :

— بویله اولماز . هرکسه آیری آیری وَصیرا ایله سوز ویره‌جك بر رئیسڭ انتخابی لازمدر . دیدی .

برقاچ کیشی بردن :

— رئیس ده سن اول؛ دییه باغیردی. صبحی برقاچ دفعه مجلس مبعوثانه گیتمش، مذاکراتی گورمش . دیڭله‌مشدی . اویله ایسه رئیس اولمغه قازانلمش برحقی واردی .

بوسایه‌ده روزنامهٔ مذاکرات تنظیم ایدیلدی :

جمعه ، ٢٤ نیسان . . . . روزنامه‌سی

١ — وه‌لوسیپید آلنیرکن تأدیه ایدیلن حصه‌لر مساوی ده‌گلدی . بو مساواتسزلغڭ قالدیریلماسنه بر چاره آراناجق .

٢ — اورتاقلق بوزولاجغی زمان وه‌لوسیپید نه یاپیلاجق ؟

٣ — بانقه‌ده بریکدیریلن پارالرله نه‌یاپیلاجق؟

صبحی — مذاکراتی آچییوریم. برنجی ماده حقنده کیم سوز ایسته‌یور ؟ ایسته‌ینلر پارماغنی قالدیرسین . (سوز ایسته‌ینلری یازدقدن صوڭرا)

— سوز جاهدڭ .

جاهد — بانا ئویله گلییورکه مسأله قونوشولمغه ده‌گمز : بریمز فضله ویرمش ، اوبریمز أکسیك ویرمش . بونڭ نه‌أهمیتی وار ؟ وه‌لوسیپد آلنمش، قوللانیلییور . هپ استفاده ایدییورز . بواورتاقلق

بویله‌جه دوام ایتسین گیتسین. اورتاده مساواتسزلق وارمش ، حقمزی قارده‌ش قارده‌ش بری بریمزه حلال ایده‌رز مسأله بیتر .

صبحی — سوز زهدینك .

زهدی — بن دوعروسی آرقاداشم جاهدك فکرینی قبول ایده‌مه‌یه‌جگم. آلله قارده‌شلری قارده‌ش یاراتمش آما رزقلرینی آیری قومش . دیرلر . أگر فقیر زنگینك مالندن . سؤالسز صوروسز ، استفاده ایده‌بیلسه نه‌اولوردی ؟ رجا ایده‌رم بونی دوشونیکز . اوزمان فقیرلر چوغالاجق . زنگینلر آزالاجق . هرکس تنبللشه‌جك . مسکینله‌جکدی . برده‌شیمدی هپمزك بانقه‌ده برر مقدار پارامزوار. بانا قالسه بومساواتسزلق اوپاره ایله برطرف ایدیله بیلیر . بز شیمدی‌یه قادار « ٧٠٠ » غروش صرف ایتمش بولونییورز . هربریمزه « ٧٠ » غروش دوشییور. بوندن نقصان ویره‌نلر بانقه‌ده‌کی پارالرندن نقصان ویردکلری مقداری تماملارلر . بومقدارلر طبیعی فضله‌پارا ویرمش‌اولانلرك بانقه‌ده‌کی أمانتلرینه ضم ایدیله‌جك . بونك ایچین‌ده بانقه‌دن پارا چکمگه نقصان ویره‌ن‌فضله پارا ویره‌نه‌تأدیاتده بولونمه‌لزوم یوق . دفترده نقصان ویره‌نلرك ذمتنه (وه‌لوسیپید حصه‌سنی اکمال) دییه قید ایدیله‌جك؛ فضله‌ویرنلرك مطلوبنه(وه‌لوسیپید حصه‌سندن‌فضله)دییه گچیریله‌جك. یاپیلاجق بوندن عبارت .

جاهد جواب‌ویرمك ایسته‌یوردی . حتی‌رئیس صبحینك مساعده‌سنی بکله‌مه‌دن آتیلدی :

زهدی‌هرکس فقیر اولور ، دییور. بن‌ده دییورم‌که. انسانلر هیچ اولمازسه فقیرلقده مساوی اولورلر.اوندن‌صوکرا، تام‌مساوات دائره‌سنده‌یکیدن چالیشمغه باشلارلر . تکرار . هب برلکده زنگین اولورلر .

زهدی گولدی وَشویله مقابله ایتدی :

انسانلری فقیرلقده برلشدیرمك معرفت ده‌گل . هپسنی زنگین ایتمك معرفتدر . بزم ملت همان‌همان باشدن باشه‌فقیرلغه دوشدی . دینیله‌بیلیرکه بزده فقیرله زنگین آراسنده بویوك‌فرق یوق. فقط ایشته بوفقیرلقدن یوکسلمك چوق گوچ . بونکله برابر فکریمی أیی ایضاح ایده‌یم . ایچمزده فقیر برجوجوق بولونسه ایدی‌ده حصه‌سنی ئوده‌یه‌مه‌سه ایدی اونی زورلامغه . اوتاندیرمغه بن‌ده رأی ویرمزدیم .

صبحی هرایکیسنی صوصدورمغه چالیشییور ، آرقاسنده ، برآغاجه دایالی طوران وه‌لوسیپیدك دودوگینی چالییوردی. بو،رئیسك چینغراغی ایدی!

صبحی — مذاکره‌ده‌گل مناقشه ایدییورسکز. بویله‌اولماز. سوزآلمادن کیمسه‌نك لاقیردی‌سویله‌مگه حقی‌یوقدر. بن‌بوتون‌سویله‌دکلریکزی‌صایمام. والسلام.

سوز آلان داها ایکی کیشی واردی . بری جاهدك. دیگری زهدینك‌فکرینی‌قبول ایدییوردی. اوندن صوکرا رئیس :

— مسأله آکلاشیلدی، رأیه‌قوییوریم،دیدی. جاهدك فکرینی قبول‌ایده‌نلر ألینی قالدیرسین.(رأیلر صاییلدی : ٣ رأیه قارشی ٧ رأی‌ایله رد) شیمدی زهدینك‌فکرینی رأیه قوییوریم . قبول ایده‌نلر ألینی قالدیرسین. (رأیلرصاییلدی : ٢ رأیه قارشی ٨ رأی ایله قبول)

مخالفلرك‌بردفعه‌ده ٧ ، بردفعه ٨ اولماسی‌چوجوقلرك دقتنی جلب ایتدی . نهایت آکلادیلرکه سلیم هم برنجی ، هم ایکنجی دفعه ده ألینی قالدیرمش . گولوشدیلر وَلاقید آرقاداشلرینه أل قالدیرمه‌نك معناسنی . رأیه قونان تکلیفه‌أیی دقت ایتمه‌نك‌لزومنی آکلاتدیلر .

روزنامه‌نك برنجی ماده‌سی حل اولونمشدی .

رئیس ایکنجی‌ماده‌نك‌مذاکره‌سنه‌گچییورز. دیدی . ماده‌یی اوقودی ؛

— شرکت‌بوزولاجغی‌زمان‌وه‌لوسیپدنه‌یاپیلاجق؟ سوز ایسته‌ین وارمی ؟

(سوزایسته‌ینلرقید اولوندی) سوزدرویشك.

[درویش دوردنجیدن برشریك]

درویش شریکلرك آلتیسی بشنجیدن ، دوردی دوردنجیدن‌در . بشنجیلر ، گله‌جك سنه یازین چیقییورلر ، دوردنجیلر آلتنجی‌یه گچه‌جکلر . اوزمانه قادار شرکته یکی اعضا آراریز . یکیلر أسکیلره حصه‌لرینك یاریسنی ئوده‌رلر ، أسکیلرك یرینه‌وه‌لوسیپیده‌شریك‌اولورلر.یکی شریك‌بولونمزسه، مکتبده قالاجق اولانلره، چیقانلرك حصه‌سنی‌یاری

فیأتله - صاتین آلمق دوشر . راضی اولمازلرسه وه‌لوسیپدپازاره چیقاریلیر ، صاتیلیر، طوتاجغی پارا تقسیم ایدیلیر .

رئیس — سوز جاهدك .

جاهد — أفندیم ، اون دورت آی صوکرا وه‌لوسیپید عجبا نه‌حاله گله‌جك ؟ اونی بیلیورمی‌ییز؟ بویله‌أسکیمش بروه‌لوسیپیدایچین‌شیمدیدن‌دوشونمکده معنا نه ؟ اوزمان‌چیقانلر قالانلره‌حصه‌لرینی‌براقیویریرلر والسلام .هرکسك‌ألبته‌دوردنجیلر آراسنده‌برآرقاداشی واردر ، حصه‌سنی اوکا ترك ایدیویریر، ایش بیتر .

رئیس — سوز زهدینك .

زهدی — یینه‌آرقاداشمز جاهد باغیشلامق ، ویرمك‌طرفداری . بنجه آرقاداشلق‌قنطارایله. آلیش ویریش مثقال ایله . فقط‌هرکس کندی حصه‌سنك صاحبی‌در . ایسته‌ر ، برآرقاداشه صاتار ، ایسته‌ر ، باغیشلار. یالکز دیکر برمسأله وار . ایچمزدن بری مکتبدن چیقاجق اولورسه ، باشقا یره گیده‌رسه، اوزمان نه اولاجق ! بوواقعا روزنامه‌ده‌کی ماده‌دن باشقا برشی گیبی گورونییور . فقط اونکله مناسبتی چوقدر، بونك‌ایچین بونك‌حقنده‌فکریمی سویله‌یه‌جگم، اوده شودر : اویله برآرقاداشك حصه‌سنی - یاری فیأته - هپمز صاتین آلمق مجبوریتنده‌ییز .

رئیس — سوز رحمی‌نك .

رحمی — زهدینك فکرینه اشتراك ایده‌ریم . باشقا سویله‌یه‌جك برشیئم یوقدر .

رئیس — اویله ایسه رأیه قوییوریم ! أساساً فکر بردر : هرکس کندیسنه برخلف آرایاجق ، بوکا ایسته‌رسه پارا ایله ایسته‌رسه پاراسز حصه‌سنی ترك ایده‌جکدر . بونك رأیه قونمغه یری یوقدر . یالکز چیقاجقلرك حصه‌سنی صاتین آلمق مسأله‌سی قالییور . قبول ایده‌نلر ألینی قالدیرسین . (١ رأیه قارشی طوقوز رأی‌ایله قبول اولوندی . یالکزجاهد مخالف)

رئیس — وقت پك‌گچ اولدیغندن مذاکره‌یی تعطیل ایدییوریم . گله‌جك اجتماع یینه بوراده ، اوکمزده‌کی جمعه گونی اولاجقدر . روزنامه‌نك اوچونجی ماده‌سنی اوزمان مذاکره ایده‌رز .

احمد جواد

کوچوك دوستلریمه وطنی قرائتلر

یاد ماضی - طبیعی عسکرلك - سقاوتلق

قهرمان أدرنه‌مزی قورتاردق، یینه‌ماتمزده قلبمزه صاف ، أندیشه‌دن . . قهردن آزاده بر مسرت شعاعی نفوذ ایده‌مه‌دی . ناصل ایتسین که مریجك‌غربنده آلتی‌عصرلق وطنك أك گوزه‌ل قیزلری: گوملجنه ، قواله ، درامه، سیروز ، سلانیك ، یانیه ، مناستر ، قوصوه ، یکیجه ، اشقودره .. ، او ، بر زمانلر برایچ ده‌کیزیمز اولان زمردین آطه‌لر ده‌کیزینی پوسکورمه‌یاقوتلر گیبی ترصیع ایده‌ن آطه‌لریمز... جنت قادار گوزه‌ل‌میدللی، ساقیز ... آق‌ده‌کیز قیرالیچه‌سی گرید أسارت زنجیرلرنده ایکله‌یور.

یوره‌گمز طاشدن‌ده‌اولسه بوآجیلر اورایه دمیر قلملرله حك ایدلمشدر ، آرتیق ناصل سیلینه‌بیلیر ؟ استرداد ، انتقام ! ایشته او شرحه‌لری یوره‌گمزدن‌سیله‌جك‌تیزاب آنجاق‌بودر!

هله سز ، گنج دوستلریم ، بو یارالرك قاپانماسنه برآن مساعده ایتمه‌ییکز ، چونکه او گوزه‌ل ایللری ، آدالری دشمنه تسلیم ایتمك بدبختلغی بو گونکی‌وجودجه، روحجه، صیصقا، خسته ، چوروك یتیشدیرلمش نسلك حصهٔ تاریخیه‌سی اولمشسه ، اویرلری‌ملوث آیاقلردن، جانی أللردن قورتارمق سعادتی‌ده سزك نصیب استقبالکز اولمالیدر .

بو وظیفه مشکلدر، فقط أرباب همت‌ایچین اقتحام ایدلمه‌یه‌جك‌مشکلمی‌واردر ؟ او گوزه‌ل مملکتلری أجدادیمز بوتون بر غربی، بوتون بر خرستیانلغی مغلوب ایتمش‌ده اویله آلمشدی. قاچ دفعه اوروپانك عموم‌حکمدارلری برلشمش

وجودیکزه هجوم ایدهن بوعضویات مضرهدن باشقا دوغروبه روحکزه ، مقدسات أخلاقیه‌کزه مسلط بربلاداها واردر.. [.....] أوهت، اوبلاء او آفت‌سزی هرگون گچه‌جگکز یوللرده، بازیناجغکز اوتللرده، خانلرده آرقا کزدن بر ظل ملعنت گبی تعقیب ایدهر. اومنحوس کولگه‌لردن أولوم قادار قورقیکز ، او سیاه جبهه‌لی آچلق گروه ، مبجل ، ملی میراثکز اولان عفتکزی کیرلی طیرناقلریله پارچالامق ایسته‌رلر . بو ، ملعون مقصدلرینه ایرمك ایچین بعضاً یوزیکزه گولر، ساخته عالیجنابلقلر، مغفل صحابتلر گوسته‌ریرلر.. بعضاًده تهدید وتخفیفه مراجعت ایده‌رك ضعیف نقطه‌لریکزی آراشدیریرلر .

ملیتی أك جان آلاجق یرندن اورمقدن اجتناب ایتمین ، آلی کیرلی ، ماضیسی قارا کلق افرادكعددینی چوغالتمقه سبب اولمقدن حیا ایتمین، تنزه‌مین، بوگروه‌رزیله‌یه هله‌هیچ قاپیلمایکز. آنلردن قاچیکز دائما اوزاق قاچیکز .

وقتیله سزه بو نصیحتی ویروبده نره‌یه قاچالم ؟ یوللی بر سوأله معروض اولسه ایدیم حقیقةً برمشکل موقعده قالاجق ایدیم . فقط الحمد لله بوگون گوکسمی قابارتاراق ویره‌بیله‌جگم پك معقول برجوابم وار : [طلبه یوردینه..]

پك یاقین بر زمانده میدانه گتیریله‌جك اولان بو [یورد] سزك اوزریکزه بر جناح شفقت گبی آچیلاجقدر . اوراده اداره‌لی بر معیشت ، صحی بر مسکن ، باخصوص اخلاقی بر سایه بولاجقسکز، آرتق غیرصحی خانلردن، مشکوك اوتللردن ، مشئوم قهوه‌خانه‌لردن قورتیلاجقسکز.

بو مبجل تصورك بر آن أول میدانه گتیریلمسی ملی التیامزك أك باهر بر نشانه‌سی اولاجقدر. تمنی ایدهرکه بو مؤسسهٔ مهمه مملکتمزك احتیاجاتیله متناسب عموم بیکس طلبه‌نك بارنماسنه مساعد بر مکملیتده میدانه گتیریلسین ، درونده متعدد کتابخانه‌لر، قرائتخانه‌لر .. بولونسون وباخصوص حسن اداره و انضباطی فطین وخلوق أللره تودیع ایدلش اولسون ..

أگر بویله اولاجق اولورسه حقیقةً بو مبجل یورد مملکتمزك گنجلگنه اونودیلماز خدمتلر ایفا ایده‌ر .

پاك ونزیه ظلنده قوجه بر ملتك استقبالنی ، گنجلگنی ، قورویان ، حمایه ایدهن ملجألر نجه أك محتشم آبده‌لردن داها مکرمدر . بویله بر تك انسانی ، أخلاقی موسسه‌یه بیك أهرام ظفر فدا اولسون ..

عبدالضیاصه توفیق

اورتاقلق

— ۳ —

بو سفر ، سرای ایچی پارقنده ، وه‌لوسپدجی شریکلر آراسنده ، مباحثه پك حرارتلی جریان ایدییوردی . هرکس برهفته ظرفنده دوشونمش ، ذهنی یورمش ، برقرار ویرمش ، ثابت بر فکرله گلمشدی، « الا دیدیگم‌اولاجق ! » ادعاسنده‌ایدی، وباشقاسنك سویله‌دیگنی دیکله‌مگه بیله تحمل ایده‌مه‌یوردی . رئیس‌صبحی‌بوپاتیردیجی ، معتمد ، خودکام مجلسك مذاکراتی اداره ایتمکده بویوك برگوجلك چکییوردی . حتی ، هیچ اداره ایده‌مه‌یوردی ، دینسه داها موافق اولور .

— آرقاداشلر، مذاکره‌اولمایور، مناقشه‌اولییور! اخطارینی تکرار ایدییور ، متصل بیسیقله‌تك زیلنی چالییوردی . غریبی شوکه بعضاً کندیسی‌ده آرا صیرا رئیسلك مقامنك اجحاب ایتدیردیگی بیطرفانی ، یوکله‌ندیگی وظیفه‌لری اونوتارق . آرتیق‌اون‌منازعه‌جی جوجوق آراسنده بر عربده حالنی‌آلان مناقشه‌یه قاریشییور : «ظن ایدرسه‌م حمدینك حقی وار » ویا « دوغروسی مظفرك‌سویله‌دیگندن برمعنا چیقمایور! » گبی جمله‌لرده صرف ایدییوردی .

یالکز زهدی ، همان هیچ قاریشمایور، سکوت وجدیت ایچنده‌اولانی گچی‌تعقیب ایدییوردی. نهایت عقل ومنطقه رجوع هوسندن زباده، باغیرمه‌نك‌سبب اولدیغی‌یورغونلقدن، کیمسه‌نك‌کندی فکرینی‌ـ بوتون باغیرمه‌لرینه رغماً ـ دیگله‌مگه موفق اولاماسندن او مدهش کورولتی دینندی؛ آغاجانلرك تشکیل ایتدیگی مجلس ، کندینی یورغونلقه قاپدیران بردیوگبی ، برطاقم سسلر آراسنده نسبی برسکونته دوشدی . فیرطینه گچمشدی ؛ یالکز چهره‌لرده حالا بر خوشنودسزلق ، برتیتیزلك اوقونییوردی وتکرار باشلامق‌اقتدارنی اولسه هیچ شبهه‌سز پینه هربری برهفته‌دن بری ذهننده بسله‌دیگی أملی مدافعه ایچین باشلایاجق ایدی .

اوزمان زهدی رئیس صبحی‌یه دونه‌رك :

— بانا قالیرسه شویله باپمق‌أیی اولور: هرکس نه ایسته‌یورسه قیصه‌جه سویله‌سین ؛ بوتون مقصدلر برکاغده یازیلسین ؛ اوندن صوکرا هربری اوزرینه مذاکره اولسون .

بینه زهدی پك معقول برتکلیفده بولونییوردی. کیمی هوز خنجی آلاماماش اولمقدن متولد بر خیرچینلقله ، کیمی بوش یره باغیرمقدن ، عادتا یبرتیلمقدن، حاصل اولمش برخویسزلقله بو تکلیفی قارشیلادی ، بونکله برابر اورتاده داها أیسی بولونمادینی ایچین تکلیف قبول ایدلدی .

بش دقیقه صوکرا ، یاریم ساعتدن بری بوغاز بوغازه گلمش اولان بوتون بومنازعه‌جی آرقاداشلرك برهفته‌لك خلاصهٔ تصوراتی گبی شو فکرلر میدانه چیقدی :

« ۱ » پارلری دونانما اعانه‌سنه ؛ « ۲ » فقراپرور جمعیتلرینه ویرمك ؛ « ۳ » هرکس آرتیردیغی صوکنه قادار بانقه‌ده برانارق کیدینه بر سرمایه تدارك ایتمك .

بوفکرلر بویله أك مختصرشکللریله کاغده یازلدقدن صوکرا ، زهدی هپسی ایچین بردن دوشوندکارینی سویله‌مك ایسته‌یه‌رك سوز آلدی .

زهدی — آرقاداشلردن هربرینك توصیه‌ایتدیگی یول شبهه‌سز مناسبدر ، هیچ بری آنیلماز . مثلا دونانما اعانه‌سنه اشتراك فکری ناصل رد ایدیلیر ؟ صوك مشئوم محاربه‌ده بوتون اوغرادیغمز فلاکتلر هپ دونانمامزك قوتلی اولماماسندن ایله‌ری گلمه‌دیمی؟ بوگون‌ده أك قورقونج دشمنمز یونان دونانماسی ده‌گلمی‌در؟ اونی مغلوب ایتمك أبته آنجاق کندی دونانمامزقوتیله اولابیله‌جکدر . هرعثمانلی‌ایچین‌یونان دونانماسنی مغلوب ایتمك‌دن داها یوکسك بر أمل اولاماز. بویوك کوچوك هپمزدونانمامزی دوشونملی ودونانما اعانه‌سنه اشتراکه چالیشمالیبز .

ایکنجی اولارق « فقراپرور جمعیتلره معاونت » فکری وار ؛ بوده پك مکمل بر فکردر . یالکز کندیلرینی دوشونن انسانلر ، حیوانردن پك‌ده یوکسك برموقعده‌ده‌گلدرلر .

حیوانلر دیگرلرینی دوشونه‌جك ، دیگرلرینك یاردیمنه‌قوشاجق‌قادارذکا صاحبی‌ده‌گلدرلروبونکچین خودکاملقلرنده معذوردرلر. فقط انسانلر، ذکالریله،

قلبلریله ممکنمی درکه ؛ باشقالرینك سفالتلرینه قارشی غیرمتحسس قالسینلر؟ بزده ألبته قالامایزوقالاماملی یز.

اوچونجی فکر، استقبال ایچین هربریمزك کندیسنه بر سرمایه تدارك ایتمه‌سی در. ظن ایده‌رم که بوفکرده هیچ اولمازسه دیگرلری قادار أهمیتلی در. حتی دیه‌بیلیریم که دیگرلرندن ده داها أهمیتلی در. حقیقةً برانسان کندینی، استقبالی دوشونمزسه باشقالرینه نه‌قادار فائده‌لی اولابیلیر؟

آنجاق زنگین بر انسان فقیر وطداشلرینه یاردیم ایده‌بیلیر؛ آنجاق زنگین بر انسان دونانما اعانه‌سنه أهمیتلی مقدارلرلا اشتراك ایده‌بیلیر.

اعتراض اولارق دییه بیلیرسکزکه: «زنگینلریمزی گوربیورز، نه‌فقرایه باقدقلری نه‌ده دونانما اعانه‌سنه پارا ویردکلری واردر!» بو اعتراضکز بزم مملکتمك زنگینلری ایچین پك دوغرودر. فقط باشقا مملکتلرك زنگینلری ایچین دوغرو ده‌گلدر. دون قوجه عثمانلی دولتنك مغلوب اولماسنه سبب اولان «آوه‌روف» گیبسی یونان ناصل آلدی؟ هیچ بیلیورسکزکه بوگمی «آوه‌روف» اسمنده زنگین بریونانلی تاجرك ویردیکی میلیونلرله آلینمش در. بوگون یونانستان یکیدن، یینه اعانه ایله، دیگر برگمی آلمق اوزره در.

أیمدی، فقط حقیقت بو: کندی ملتمز آراسنده حمیت یولده بزه مثال اولاجق انسانلره تصادف ایده‌مه‌یورز. وایسته‌مه‌یه‌رك گوزلریمزی دشمنمزك حمیتلی أفرادینه چه‌ویریورز. لاکن ماضی، عثمانلیلرك شانلی ماضیسی بویله وقارا گنق واوتاندیریجی ده‌گلدر. اوگونش قادار پارلاق، صیرما قادار صاف در. اوندہ سماحت، حمیت، مرحمت حسن خلق واردر. بز اونلرك أحفادی یز. آرا یرده برطاقم دگرسزلر یتیشمش اولابیلیر، لاکن بوندن صوگرا یتیشه‌جکلر، بوگونکیلر گیبی اولمایاجق، اسکی جدلریمز، آنالریمز گیبی اولاجق!.. بز اویله اولاجغز. (شدتلی آلقیشلر)

شیمدی‌ده بوفکرلری باشقا برجهتدن ملاحظه ایده‌لم: فرض ایده‌لم که بوتون پارالریمزی دونانما اعانه‌سنه ویرمکه قرار ویرمش. یوگا چوق زمان دوام ایده‌جکمزه احتمال ویریرمیسکز؟ بزم آرتیر-دیغمز پارالر آراصیرا بابالریمزدن، آنالریمزدن آلدیغمز اوتلقردن، غروشلردن عبارتدر. هرگون چارشیده خوشمزه کیده‌جك شیلره تصادف ایدیورز، ایچمزدن: «آه، شویله برطوپم اولسه، شویله بر طبانجه‌م اولسه...» دیرز. واقعا اوچ آی هر هوسمزی یکه‌رك بوپاره‌لری بربکدیره‌بیلدك. فقط اوجنده‌بوندك بویوك برمکافاتی واردی: وه‌لوسیید.. بویله اولماسه ایدی اون باره‌سنی بیله خارجاماداون بوتون پاره‌لریمزی بریکدیرمه‌مز ممکن اولورمی ایدی؟ ایشته برقاچ هفته‌دن‌بری برمقصد تعیین ایتمکسزین بنه پاره‌لریمزی بریکدیریورز. نتیجه‌لر أسکیسی گیبی پارلاق ده‌گل. ایلك هفته‌لرده آرتیریلان پارالر اورتاقی باشته‌وسطی دورت بوچوق غروش طوتییوردی. شیمدی ایسه اوچ غروش بیله طوتمایور. برده دوشونکزکه هرکس بوپاره‌نك کندیسنه عائداولدیغنی ده بیلییور. یانه قادار پاره گتیریرسه هپسنك دونانما اعانه‌سنه گیده‌جگندن أمین اولسه برایکی آی صوگرا عجبا هفته‌دن هفته‌یه گتیریله‌جك پاره‌لر قاچه‌اینه‌جك؟ هیچ شبهه‌ایتمم که صفره ویا اوگا یاقین برشیئه. دیمك که یالکز «اعانه» ابی بریول ده‌گلدر، چونکه أولادوام ایده‌من. اوندن صوگرا اعانه‌ایچین انسانك نفسنی تمامیله اونوتمه‌سی ده أیلبته دوغرو ده‌گلدر.

فقرایرور جمعیتلرینه معاونت فکرینی ده دوشونه‌لم. ظن ایده‌رم که دونانما اعانه‌سی ایچین سویله‌دکلریمك هیچ بر اعانه ایچین ده سویله‌نه بیلیر. باخصوص که دونانما اعانه‌سی عموم وطنی قورتاره‌ق ایچین‌در، فقرا پرور جمعیتلرینك مقصدی ایسه یالکز سفالتده قالمش برمقدار وطنداشه معاونتدن عبارتدر. دونانما احتیاجی بیله انسانك حقیقی متمادیاً حرکته گتیره‌من‌سه باشقالرینك سفالتی أیلبته قلبمزی هرزمان شدتله متأثر ایده‌من. دیمك که بوده دوام اولونابیله‌جك بریول ده‌گلدر.

کندیمز ایچین سرمایه... بو ألبته گوزه‌ل بر فکردر، فقط... دوغروسنی سویله‌مك لازم گلیرسه، بن پاراناك بانقه‌ده طورماسندن حاصل اولاجق فائده‌یی پك آز بولییورم. هله پارامزك بر قسمنی دونانمایه، بر قسمنی فقرا پرور جمعیتلره ویره‌جك اولورسه‌ق آرتاجق مقدار او قادار آز اولورکه... اونك ده گتیره‌جکی فائض پك اهمیتسز

قالیر. بن یك باشقا برشی دوشونییوردیم: آلیش ویریش ایتمك! [گولمه‌لر]... أوه‌ت، آلیش ویریش ایتمك! ایضاح ایدیلنجه، سزده بو فکری آرتیق گولونج بولمایاجقسکز. بزهپمز همان هرگون قلم، مرکب، قورشون قلم، (حقه) حوققا، لاستیك، دفتر، کاغد، جدول، پرگل، رنکلی کاغد، بویا، ضمغ، طوب، چاقی وداها بر چوق شیلر صاتین آلییورز. برندن آلماسه‌ق اوبرندن آلیرز. بزه بوأشیایی صاتانلر برشی قازانمایورمی؟ قزانیور، هم‌ده چوق قازانیور. بز شاید بر «طوپدنجی» مغازه‌یه گیدوب بردن بر قاچ دسته کاغد، بر قاچ دوزینه قورشون قلم، بر چوق حوققا ویا لاستیك آلاجق اولورسه‌ق فیئاتدن چوق استفاده ایده‌رز. بر دوزینه قورشون قلمی «۲» غروشه، بلکه «یتمش» پارایه آلابیلیرز. برر صاتارق قیرق ویا أللی پارا قازانیرز. برده یوز دسته کاغد آلمش اولسه‌ق دسته‌سنی ایکی غروش آشاغی فیأته آلابیلیرز. بر سنه‌ده او یوز دسته‌یی صاتمش اولسه‌ق یالکز بویوزدن ایکی یوز غروش استفاده‌من اولور. ایشته بنم دیدیگم آلیش ویریش، بو! نه دیرسکز، فکریمی ناصل بولییورسکز؟

ناصل‌می بولیورلردی؟ هیچ فناده‌گل... بردن بره‌گوزلرینك توکنه‌گنیش افقلر آچیلیوردی: هربری کاغده، کتابه، قلمه، اویونجاغه سنه‌ده آزدن آز بر قاچ یوز غروش ویریوردی. بوندن حاصل اولاجق کار آز بر شی طوتمایاجقدی. بلکه‌ده خارجلقلرینك برمثلی قادار اولاجقدی. یالکز مسأله تمامیله گوزلرنده وضوح کسب ایده‌مه‌یوردی، زهدینك تکلیف ایتدیگی بو آلیش ویریشك ناصل ونره‌ده یاپیلابیله‌جگنی أطرافیله آگلایاماپورلردی. هرکسك آغزندن هنوز متردد سوزلر چیقییوردی:

— أبی آمما، ناصل اولاجق؟ دکانمزی وار؟.. بوایشلرله کیملر اوغراشاجق؟... یاصاتین آلیرکن آلدانمایاجغمز نه معلوم؟...

رئیس صبحی بو هر قاغادن چیقان سسلری صوصدورمق ایچین وه‌لوسپیدك زیلنه باصدی:

— أك أول آلیش ویریش موافق گورولییورسه اوگا قرار ویریلسین؛ صوگرا تکلیفی یاپان زهدیدن فکرینی داهازیاده ایضاح ایتمه‌سنی رجا ایده‌رز. ایسته‌رسه گزیالکز آلیش ویریش مسأله‌سنی رأیه قویالم... قبول ایده‌نلر أللرینی قالدیرسین.

بر قاچ سس — أبی آگلاشیلمادی، أبی آگلاشیلمادی نه‌یی رأیه قویییورسکز؟

رئیس صبحی — آرقداشمز زهدی پارامزله آرامزده کاغد، قلم، لاستیك وسائر آلیش ویریش یاپامزدی تکلیف ایدییور، بونی قبول ایدیورمیسکز؟

مظفر — فقط قازانجی نه یاپاجغز، بونی داها أول آگلامق لازم ده‌گلمی؟

زهدی — بوتون بو شیلری صوگرا مذاکره ایده‌بیلیرز. هرزمان ایسته‌دیگمز گیبی حرکت ایتمکده سربستایز. یالکزشونی شمدیدن سویله‌یه‌بیلیریم که قازانجمزدن بوتون ایسته‌دکلریمزی یاپابیله‌جگز.

رئیس صبحی — رأیه قویییوریم: تکلیفی قبول ایده‌نلر أللرینی قالدیرسین.

(بوتون أللر قالدار) قبول ایتمه‌ین یوق، دیمك که آلیش ویریشه قرار ویرمش بولونییورز. شیمدی زهدینك ایضاحاتنی دیگله‌یه‌بیلیرز.

سسلر — آقشام اولدی، باشقاوقت... گله‌جك هفته‌یه...

رئیس صبحی — اویله ایسه مذاکراتی گله‌جك هفته‌یه تعلیق ایدییوریم. یینه بوراده طوپلاماجغز.

احمد جواد

صوراریم! سرحدلرنده ، بزدن باشقا هانگی بویوك بر ملّت ، نفر مشهدلرینه قاریشمش پادشاه کمیکلری گوسته‌ره‌بیلیر ؟ ..

بر طرفدن شهزاده‌لره ؛ اورخانلر ، مرادلر ، ییلدیریملر ، یتشدیره‌ن بو عسکری تربیه ویریلیرکن ، تربیهٔ فکریه‌لری‌ده ، زمانك أك بنام علماسنه حواله اولونییوردی . هله ادارهٔ ملکیه‌ده کسب ممارثه ایتملری ایچین بر رسانجاق بگلکلرینه تعیینلرنده‌کی اصابت اداریه‌نك بویوکلگنه حیرت ایتمه‌یه‌جك کیمسه یوقدر .

بوتون بودوغرو أساسلر ، صاغلام تربیه‌لر ، متین تحصیللر ، کندیلرینه لایق آرسلان سورولرینك باشلرنده ، فاتحلر ، سلیملر . . گبی قوماندانلر یتشدیرمشدر .

صوکرالری بوتون بودنیالر ده‌گر خصلتلریمزه قارشی گوستردیگمز اهماللرك هر برینی ، قوجه برر قطعهٔ جهان ایله أوده‌مگه مجبور اولدق .

ایکی یوز بوقادار سنه‌دن به‌ری باشلایوب هپ مهاجلری ، قانیژلری ، طونه‌لری ، پلونه‌لری .. آه أك نهایت‌ده بالقانلری گیریده براقدیران بوسوره‌کلی رجعت تاپایتختمزك ایشیکلرینه دایانمایجه نظر انتباهمزی آچامادی .

بوتون بوضررلردن ، فلاکتلردن صوکرا ، علم وفنه ، عسکرلگه دورت أل ایله صاریلمقدن باشقا طریق فلاح بولونمادیغنی نهایت تسلیم ایده‌بیلدك .

بو تبشیر ایتدیگم گیج فقط حقیقی انتباهمزك أك جانلی برهانی ، ایشته : ـ علمی نه‌ره‌ده اولسه آرایوب بولمغه آرتق جاندن عزم ایتمش طلبه اوردوسنك علمدار أصیلی ـ شو سیمای محترمدر ...

معلم ت . ادهم

[شهبال رفیقمزك قلیشه‌سی]

نجیب بر طلبه آرقاداشمز

شهزاده عمر فاروق افندی حضرتلری

اورتاقلق

— ٤ —

مایسك لطیف بر ایکندی وقتی وه‌لوسپیدجی آرقاداشلردن سکیزی ، ینه سرای ایچی پارقنده اجتماع ایتمش ایدی . ایکیسی ، حلیم وفکری ، عائله‌جه بر تنزهه گیتمك مجبوریتنده بولوندقلرندن گله‌مه‌مشلردی ، بوایکی قارده‌ش معذرتلرینی پنجشنبه‌دن ، رئیس صبحی‌یه بیان ایتمشلردی . رئیس‌ده عمومه بو ایکی رفیقك نه‌دن طولایی حاضر بولونمادیغنی ایضاح ایتدکدن صوکرا :

— گچن اجتماعمزك نهایتنده زهدینك ایضاحاتنی دیکله‌مکه قرار ویرمشدك . روزنامهٔ مذاکراتمز بوندن عبارت ، دیمکدر . سوز زهدینك‌در :

— آرقاداشلر ، بو بر هفته ظرفنده طبیعی هپکز قرار ویرمش اولدیغمز آلیش ویریش ایچین بر یول آرامش و بولمشسکزدر . بن‌ده ئویله‌جه دوشوندیم ، بولدقلریمی ممکن اولدیغی قادار اوزاتمایه‌رق آکلاتایم . صوکرا مذاکره ایده‌رز .

دوشوندکلریمی بر قاچ قسمه آیرییوریم :

أولا ، پاپاجغمز آلیش ویریش ایچین یر ، یعنی دکان .

ثانیاً ، سرمایه ناصل وجوده گتیریله‌جك ، یعنی : هرکس مساوی برحصه‌می ویره‌جك ، یوقسه ایسته‌دیکی قادار بر پاره ایله‌می اشتراك ایده‌جك ؟

ثالثاً ، کار ناصل تقسیم اولوناجق ؟

رابعاً ، بو آچاجغمز دکاندن کیملر آلیش ویریش ایده‌بیله‌جك ؟ وبزدن باشقالری‌ده شریك اولابیلیرمی ؟

بودرت نقطه حقنده برر برر فکریمی آکلاتایم .

دکان طوتمق ألبته بزم ایچین ممکن ده‌گلدر . بر کره کیرایه ویره‌جکمز پاره‌یه یازیق ؟ کاریمزك اوقادار چوق برشی طوتاجغی‌ده بللی‌ده‌کلدر . ایسته‌رایسته‌مز دکانمز ایچمزدن برینك أونده کوچوك بر اوطه ویابر دولاب اولاجقدر . .

أو ایچین‌ده شرطلر واردر . هر بریمزك أوی بو ایشه کلمز : بر کره أوك مکتبه یاقین اولماسی ألزم ؛ صوکرا أوك أصل صاحبلری اولان آناوبابانك مساعده ایتمه‌سی‌ده لازم . بوشرطلره باقارق بن حمدینك أوینی موافق بولییوریم ، حمدیکی اولمازسه ، سلیمك‌ده أوی ایشیمزه یارایه‌بیلیر . بوایکی أو مکتبه اولدقجه یاقین‌در . ذاتاً وه‌لوسپیدی‌ده حمدینك أونده صاقلا مایورمی‌یز ؟ خانم والده‌سی جمله‌مزی طانیایورمی ؟ هر وقت ، وه‌لوسپید ایچین گیروب چیقدقجه بویوك بر ممنونیت گوسترمه‌یورمی ؟

حمدی — آننه‌م راضی اولور ، بك بابام‌ده‌یرشی دیمز ، ظن ایده‌ریم .

زهدی (دوامله) — بوصوکرادن آکلاشیلاجق . شیمدیلك دکان مسأله‌سنی گچییوریم .

برقاچ سس — دکانی بولدق دییه‌لم ، یادکانجی ؟ (گولمه‌لر)

زهدی — جانم دکانجی‌ده‌یز ! صیرا ایله هرایشی گورورز . بونی صیراسی کلنجه ألبته مذاکره ایده‌رز . شیمدی ایکنجی نقطه‌یه ، سرمایه‌یه گچیوریم .

بنجه سرمایه‌یه هرکسك مساوی برحصه ایله اشتراك ایتمه‌سی ألزم گورونییور . مثلا هر حصه أللی غروشدن طوتولورسه سرمایه‌مز شیمدیلك بش یوز غروش اولور . بانقه‌ده‌کی پاره‌مز اوچ یوز غروشی گچییور . دیمك‌که دیشلریمزی صیقارسه‌ق برقاچ هفته‌نك ایچنده بو سرمایه‌یی طوپلایابیلیرز . برده باشلامق ایچین بوتون سرمایه‌نك طوپلانمش اولماسی لازم ده‌گلدر .

موجود پاره ایله‌ده باشلامق قابلدر .

شیمدی خاطریمه ایکی‌شی گلییور : أولا ، بوأللی غروشی ویره‌مه‌ین نه اولاجق ؟ صوکرا ، أللی غروشدن فضله آرتیرمق ایستیه‌جك اولانلرك پاره‌سی نه اولاجق ؟

بو ایکی نقطه‌یه قارشی دوشوندکلرم‌ده شونلردر : موجود پاره‌مز باشلامق ایچین کفایت ایتمه‌سه ایدی ، کفایت ایده‌جك برمقداره گلنجه‌یه قادار بریکدیرمکده دوام ایده‌لم ، دیردیم . فقط مادام‌که یتیشییور ، شیمدیدن باشلارز وهنوز أللی غروشی اولمایانلر بر یاندن‌ده آرتیرمه پاره‌لریله حصه‌لرینی تماملامغه چالیشیرلر . بر سنه ظرفنده أللی غروش بریکدیره‌جکلرینی وعد ایدنلرك جمله‌سی شریکدر . دکانمزده آلیش ویریش یاپاروکاره‌ده مشترك اولور . فقط ... اوچ آی ویا آلتی آی صوکرا کار تقسیم اولوندیغی زمان هنوز حصه‌لرینی ویره‌مه‌مش اولانلر ألبته کندیلرینه دوشه‌جك اولان کاری آلاماز ، حصه‌لرینی تماملامق ایچین براقیرلر .

ایکنجی نقطه شو ایدی : أللی غروشدن فضله پاره آرتیرمق ایسته‌ینلر بو پاره‌لرینی نه یاپاجق ؟

بونده‌ده مشكلات گورمه‌یوریم . بوپاره دكانك ترقیسی ایچین لازم دگلسه بانقه‌ده براقیلیر، فائضی صاحبنه عائد اولور . دكان ایچین لازم اولورسه قوللانیلیر و دكان او شریكه، بانقه‌نك تأمین ایتدیكی فائضی ویریر .

اوچونجی مسأله : كارك ناصل تقسیم اولوناجغی مسأله‌سی ایدی . بردن بره خاطره گلن شودر : مادام‌كه هركس مساوی برحصه ایله اشتراك ایدییور، اویله ایسه كارده بو مساوی حصه‌لره گوره مساوی اولارق توزیع ایدلملی‌در . بن بونی خیلی دوشوندكدن صوكرا ، یاكلیش بولییوریم . كار أصل نه‌دن حصوله گلییور، سرمایه‌دنمی ، آلیش ویریشدنمی؟ سرمایه‌نك كاری بانقه‌نك ویردیكی یوزده اوچدن عبارتدر . آلیش ویریش پاپیلماسه بوندن فضله بر پاره‌نك ألده ایدلمه‌سی سرمایه صاحبی ایچین ممكنمی‌در؟ دیمك‌كه كار دكاندن چیقاجق ماللردن حصوله گله‌جك. نه‌قادار چوق‌مال صاتیلیرسه اوقادار چوق كاراولور. اویله‌ایسه بوكارك وجوده گلمسنه كیم خدمت‌ایدییور، سرمایه‌یی ویره‌نمی ، چوق مال صاتین آلانمی ؟ ألبته‌چوق‌مال صاتین‌آلان..سرمایه‌ایله ماللر آلیندی، دكانه .. دولابه قوندی . كیمسه اورادن صاتین آلماسه كاراولورمی ؟ اولماز . هركس اورادن صاتین آلمالی وممكن اولدیغی قادار چوق صاتین آلمالی‌كه چوق كار حاصل اولسون . اویله ایسه كار سرمایه حصه‌لرینه گوره ده‌گل دكاندن صاتین آلنان ماللرك یكوننه گوره توزیع ایدلملیدر . چوق مال آلان چوق كار وجوده گتیریلیر . اویله ایسه او بوتون اوكاردن استفاده ایتملیدر . آز مال آلان آزكار وجوده گتیرییور ، اویله ایسه اوده‌آنجاق صاتین آلدیغی مالك كارندن فضله برشی آلماملیدر . مثلا ، ایكنجی سنه‌دن برأفندینك كاغد ، قلم ، رسم‌دفتری، مركب ، لاستیك وسائره صرفیاتی بشنجی سنه‌ده‌كی برأفندینك صرفیاتندن پك آزدر . شیمدی ایكنجی سنه‌دن اولان افندینك بشنجی سنه‌دن اولان افندی قادارپاره آلماسی دوغرو برشیمی‌در ؟ بشنجی سنه‌دن اولان چوق مال آلیر . چوق كار ایده‌ر ، ایكنجی سنه‌دن اولان آز مال آلیر ، آزكار ایدر . ئویله ده‌گلمی ؟ (های های ، های های)

دوردنجی مسأله‌یه گچییوریم : بوآچاجغمزدكاندن كیملر آلیش ویریش ایده‌بیله‌جك ؟ بزدن باشقالری آلیش‌ویریش ایده‌بیله‌جكمی ؟ بنجه‌كندی مكتبمزدن اولان هرأفندینك آلیش‌ویریش ایده‌بیلمسی لازمدر. كیمسه‌یی استثنا ایتمگه نه‌حقمز وادر ؟ فقط سرمایه‌یه هیچ اشتراك ایتمه‌ینلر نه اولاجق ؟ اونلرك كار آلماسی دوغرومی‌در ؟ بوكاقارشی دوشوندیگم‌شودر: بوگبیلر « شریك » صاییلماز، یعنی طوپلاندیغمز زمان بولوناماز، مذاكره‌یه‌قاریشماز، رأی‌ویره‌مز. فقط‌كاره اشتراك ایده‌ر، چونكه‌صاتین آلدیغی مالدن‌دولایی‌بركار حاصل اولمشدر. اوكاردن ألبته‌اونك‌ده‌حصه‌سی اولمالیدر. یالكز بوتون بوكارده‌اوكا عائد اولاماز؛ زیرابوكار یالكز اونك آلیش‌ویریشندن‌حاصل اولمادی. سرمایه‌یی ویره‌نلرك پاره‌سندن‌ده حاصل اولدی .

بر قاچ كیشی بر آرایه گله‌رك بویله بر شركتی تأسیس ایتمه‌سه ایدی ، دكان آچماسه ایدی ، او آرقاداش ؛ باشقا دكانلردن محتاج اولدیغی شیلری صاتین‌آلاجقدی ؛ هیچ بركار آلمایه‌جقدی . چونكه دكانجیلر آدامه كاردن بر حصه ویرمز ...

سلر — ئویله ایسه بز نه‌دن ویرییورز ؟

زهدی — دكانجیلر بر كره بوتون سرمایه‌یی تدارك ایدییورلر . صوكرا بوتون زمانلرینی صرف ایدییورلر . دكان طوتوب كیرا ویرییورلر ، آداملرینه پاره ویرییورلر ؛ فقط‌بز بوگبی مصرفلردن قورتولمش بولوناجغز . بونكله برابر دكانجینك‌ده حقی كاردن مصرفلرینه وكندی اداره‌سنه كفایت ایده‌جك قادار اولمالی ایدی . اونك فضله‌سی مشتریلره طاغیدلمالی ایدی . مادام‌كه طاغیدلمایور ، حقسزلق ایدیلیور ، دیمكدر . تجار حقسزلق ایدییورسه بزده‌می ایده‌لم ؟ هم‌ده كیملره قارشی ؟ مكتب ، صنف آرقاداشلرینه قارشی ! بو ، تمامیله‌قارداشلغه ، آرقاداشلغه صیغماز بر شیدر . نتیجه : شریك اولمایان مشتریلرده كاردن استفاده ایده‌جكدر . فقط تكمیل كاری آلمایه‌جق ، آنجاق یاریسنی آلاجق ، اوبر یاریسی مغازه‌ده قالاجق . وبو پاره باشقالری طرفندن‌ده آلنمایاجق ، او هپسنك مشترك بر سرمایه‌سی اولاجق . ایشته بنم سویله‌یه‌جكلرم بوندن عبارتدر .

رئیس صبحی — زهدینك سویلدكلرینه‌قارشی‌سوز سویله‌مك‌ایسته‌ین‌وارمیدر ؟ ایسته‌ین‌پارماغنی‌قالدیرسین (جاهد ، حمدی ، مظفر پارماقلرینی قالدیریر.) سوزجاهدك.

جاهد — آرقاداشمز زهدی دونانما اعانه‌سنه ، فقرا پرور جمعیتلره ویریله‌جك پاره‌دن هیچ بحث ایتمه‌دی ؟ (زهدی جواب ویرمك ایچین رئیسدن مساعده ایسته‌ر)

زهدی — واقعا بن اعانه‌لردن بحث ایتمه‌دیم ، چونكه اونی تمامیله شركت ایشندن خارج بولییوریم. هركس اوچ آیده ویا آلتی آیده بر كارینی آلاجغی زمان ایسته‌رسه دونانما اعانه‌سنه ، ایسته‌رسه باشقا بر یره صرف ایتمكده سربستدر .

جاهد — نه‌دن سربست اولسون ؟ مطلقا بوكارك یاریسی دونانمایه وفقرالره ویرلملیدر .

صبحی — بو سزك فكریكز . باقالم آرقاداشلر نه دییه‌جك ؟

— سوز حمدینك :

حمدی — بومسأله‌ده زهدی‌یه اشتراك‌ایده‌ریم. یالكز شركتدن‌چیقمق ایسته‌ینلر نه‌اولاجق ؟ زهدی بوكا دائر برشی سویله‌مه‌دی .

زهدی(رئیسك مساعده‌سیله) — بن‌مسأله‌لری چوق قاریشدیرمایه‌یم‌دییه‌باشقا جهتلردن بحث‌ایتمه‌دیم. أولا بونلر حقنده بر قرار ویره‌لم . صوكرا حمدینك سویلدیكنی‌ده مذاكره ایده‌رز . (حمدی‌ده بوكا راضی اولور .)

مظفر — بنجه‌هركس كارینك‌هپسنی آلامامالیدر. بوندن یوزده ییرمی ویا یوزده اوتوز نسبتنده برشی براقمالیدركه یاواش یاواش دكانك مشترك وقوتلی بر سرمایه‌سی حصوله گلسین . بویله یاپیلاجق اولورسه دكان‌داها چابوق ترقی ایدر .

زهدی — بوده باشقا ومهم برمسأله‌در . اونی گله‌جك هفته‌یه براقالم .

رئیس صبحی — بوگون دورت نقطه‌دن اوچی أیجه آكلاشیلدی . یالكز كارك هپسی توزیع ایدیله‌جكمی؛ایدلمیه‌جكمی؟ بوراسی داهازیاده‌مذاكره ایدیله‌جك. اویله‌ایسه‌بونقطه‌حقنده‌ایلریده‌مذاكره‌اولونمق اوزره زهدینك تكلیفلرینی رأیه قوییوریم . قبول ایده‌نلر أللرینی‌قالدیرسین (أللر قالقار) قبول‌ایدلدی . گله‌جك اجتماع‌یینه بوراده برهفته صوكرااولاجقدر. هركس كارك توزیعنی أیجه دوشونسین گله‌جك اجتماعك روزنامه‌سی بوندن عبارتدر (طاغیلیرلر)

احمد جواد

لامع ایله مصاحبه‌لرم

— ١ —

یكی پروغرام

لامع ، بوسنه اعدادی تحصیلنی اكمال ایدن، اون سكیز یاشنده، غایت ذكی، جدی دوشونور برگنجدر. پدری یمنده ، بش سنه أول ، شهید اولمشدی ، اوزماندن‌به‌ری والده‌سی اولان همشیره‌مله برابر بزده بولونییورلر . همشیره زاده‌می هم سه‌وه‌ر، هم تقدیر ایده‌ریم . كندیسنه ویردیگم درسلرده هپ موفقیتنی گوره‌رك ممنون اولمشمدر .

صوك آیلرده تربیهٔ اجتماعیه واقتصادیه‌سنك غایت دون برحالده اولدیغنی گوردیگم ایچین بعض خصوصی قرائتلر ، مصاحبه‌لرله بونقصاننی تلافی‌یه چالیشییوریم. ایكی كون أول ، ایكندی اوستی حجرهٔ اشتغالمه داخل اولدیغم زمان لامعی ماصه باشنه كچمش ، لیسه‌لرك یكی پروغرامنی قاریشدیرییور بولدیم ، اودرجه طالمشدی‌كه اوطه‌دن ایچری كیردیگمك فرقنه وارمامش آنجاق أنلاه‌اوموزینه‌طوقوندیغم زمان‌ذكی ، قویوألا گوزلرینی قالدیرمش ، متحیّر ونافذ برنظرله گوزلریمه باقمشدی :

— بك‌دایی، دیدی ، بوپروغرامك باشقابرقسمی وارمی ؟

— خایر ، نه‌دن صورییورسك ؟

— اقتصاد درسنه تصادف ایتمه‌دیم‌ده . . . سز اقتصادك اوقادارلزومندن‌بحث‌ایتمشدیگزكه.. أسكیدن اوقودولان قادارینی‌بیله كافی بولمایوردیگز ...

بن لامعی، خصوصیله صوك آیلردن‌به‌ری ، حیاته قاریشمش برگنج تلقی ایتدیگم‌ایچین بوتون عجمیلكلرینی گیده‌رمگی ، كندیسنه حیاتك هر دورلواحتیاجات وشرائطنی ئوگره‌تمگی كندیمه بروظیفه‌ایدنمشمدر . بواعتبارله كندیسنه بر چوق دفعه تربیهٔ اقتصادیه‌یه اولان‌احتیاجات قطعیمزی ایضاح‌ایتمش، وبونقصانمزك آنجاق مكتبلرده باخصوص مكاتب تالیه‌مزده بوكا خدمت‌ایده‌جك تدریساتمزك مكمللشدیرلمه‌سیله برطرف

فقط بوارثی مزیت ، قان ، ظلم طوفانلری آراسندن سزه یالکز قورو برناموس قورتارابیلدی. سز ایسه أولادلریکزه اوملی ناموس ایله برابرمعمور برملك تربیه ایدلمش برطوپراق، کیسه‌لری ناموسکار مساعی ایله دولمش بر خلف براقالیسکز . بوتون بوخیرلی تمنیلر بش اون داهی‌دن زیاده ، افراد ملتك أکثریتی ، مملکتك اقتصادیاتی أللرینه گچیره‌بیله جك برقابلیتده، یتشدیرمکله میسر اولور .

ایلك سنه‌لریمزی دار الفنونلرك مرصع سقفلریته نافه یره طیرمانمق ، قابلیت عمومیه‌نك فوقنده‌کی ، سرابلر آردندن قوشمقله گچیردکدن صوکرا ، أحمدلله مکتبلریمزی تجربه‌نك گوستردیکی معقول ، عملی طرزلره صوقمغه باشلادق . آرتق شبکهٔ تعلیم ، عمومی ومجبوری اولان تحصیل ابتدائیدن صوکرا زراعته ، تجارته ، صنایعه ، وتحصیل عالیه منتهی اولمق اوزره دورت اساسلی یوله تفریق اولونیور . أکثریت صوك یولی مستقبا قابلیتده یارادلمش ارباب ذکایه ترك ایدوب زمرد گیبی چفتلکلره ، آلتون یتشدیرن تجارته ، ثروت دوقویان صنایعه چیقان اوچ أولکی یوللری انتخاب ایتمه‌لیدر. هیچ برملتك بوتون افرادی مهندس، طبیب ، فیلسوف ، ادیب اولاماز. بونلر ، قیمت واهمیت معنویه‌لری انکار اولونمامقله برابر ، هرپرده اقلیتی تشکیل ایدرلر . اصل ملتك کیسه‌سنی دولدوروب یوزینی گولدیره‌جك وبزی مملکتمزك اقتصادیاتنه حاکم قیلوب ، حقیقی حیات دامارلریمزی یابانجی أللردن قورتاراجق : فعلی ، عملی طریقلردر .

فقط بوعملی یوللردن‌ده نوبرسز ، عرفانسز یورومك قابل اولاماز . بونك ایچین ملکمزك همان هرطرفنده مدت تحصیلی نسبةً قیصه ، پروغراملری هرقابلیته مساعد ، عملی ومفید ، زراعت ، تجارت ، صنایع مکتبلری آچیلمق اوزره‌در . چوقدن‌بری نافله آرادیغمز سبیل فلاحی آرتق بومکتبلره منتهی یوللرده بولاجغز ، یوگون‌معصوم اولارق گیره‌جگز اوقاپیلردن ـ أگر حقیقه چالیشیرسه‌کز ـ یارین عزیزپرور ، قانلی ، جانلی ، باخصوص ایش‌بیلیر ، طریق مساعیده باصاجغی صاغلام یرلری گورور برملت اولارق چیقاجقسکز . عزت نفس مایسنی طانیر ، مملکتمزك جان آلاجق ایشلرینه ألینی اوزاتمق تماماً بیلیر برحالده یتشه‌جك بوتون بوگنجلرله برده ـ ذروه‌سنه ایریشمك هرقابلیتده اولانلره میسر اولمایان ـ [طوبی] آغاجنك مختلف دالارندن دوکولمش شکسته أمل أسکی اکثریتی برمقایسه ایدیکز ..

ایشته اوزمان معارفمزك صاغلام ، خیرلی یوللره گیرمکده اولدیغنه قناعت حاصل ایدرز، یکی شبکهٔ تحصیلك محسناتی آکلارسکز ...

عبدالضیاصبه توفیق ارهم

اورتاقلق

— ۵ —

وه‌لوسپیدجی اورتاقلر یاقینده باشلایاجقلری آلیش ویریش ایشیله ، ذهناً . . قلباً پك چوق مشغول اولیورلر، تنفس‌زمانلرنده هپ بوگادائر قونوشیور- لردی. هوسلری صوك درجه آرتمش ایدی. یالکز کندیلری ده‌گل بوتون مکتب تشبث مهمه واقف بولونیور، هرکس آرقه‌داشندن، طانیدیغندن بونك ناصل اولاجغنی صوریور ، آکلا غه چالیشیوردی. « صاتین آلناجق هر دورلو کاغد ، قلم ، کتاب ، لاستیك، چاق ، طوپ ، بیله ... گیبی شیلرك کاری آلتی آیدن آیه اونلری صاتین آلان شریکه اعاده اولوناجق ؛ صاتین آلان ، شریك ده‌گلسه کارك یالکز یاریسنی آلاجق . » ایضاحی بسیط اولدیغی قادارسرعتله آکلاشیلدی وهرچوجوقده بواورتاقلغه اشتراك ایتمك آرزوسی حاصل اولدی . بانقه‌ده‌کی پاره‌لرك، وه‌لوسپیداورتاقلغنك کاتبی‌صفتیله زهدی‌یه، شرکته قیداولونمق شرائطنی آکلامق‌ایچین مراجعت ایدن ایدنه ! زهدی تبسمله ، ملایمتله ، نزاکتله هپسنه ایضاحات‌ویریوردی. حصه‌نك مقداری احتمال أللی غروش اولاجقدی ، بونی بردن ویرمك لازم ده‌گلدی . هفته‌دن هفته‌یه آلتمش پاره ویره‌رك بر سنه‌ده ئودمك ممکن ایدی . بو هفته قطعی برقرار ویریله‌جکدی . . . .

— اوخ، پك أیی اولور... نه‌أیی‌دوشونديکز.. آفرین زهدی ، غالبا بونی چیقاران سن‌سك . . . گیبی تقدیرلر ، تحسینلر ، تبریکلرده یاغیوردی .

جمعه گونی وه‌لوسپیدجی اورتاقلر سرای ایچی پارقنده اجتماع ایتدیکی زمان مکتبدن داها برچوق آرقه‌داش گلمش، مذاکراتی دیکله‌مك ایسته‌مشدی. هیئت اولا بونلرك مذاکراتده ـ رأی و مطالعه‌یه قاریشمامق شرطیله ـ حاضربولونه‌لرنده برباًس اولمادیغنه قرار وبردی . اوندن صوکرا :

رئیس‌حلمی — گچن هفته‌کی اجتماعمزك صوکنده، آرقه‌داشلریمزدن مظفر کاردن یوزده بیرمی ویابوزده اوتوز نسبتنده بر مقدار ترك ایتمك لزومندن بحث ایتمش ایدی . فکرینی ایضاح ایتمك اوزره سوزی مظفره ویریبوریم .

مظفر — آرقه‌داشلر، شرکتمز دائمی برشیمی اولاجق ، یوقسه موقتمی ؟ موقت اوله‌جقسه کاردن برشی براقمغه لزوم اولماز . فقط بن ظن ایدیبوریم‌که بو شرکتی دائمی اولارق یاپابیلیرز . بو مکتبده بعضیلریمزك داها برسنه‌می ؛ بعضیلریمزك داها ایکی سنه‌سی وار . فقط داها بویوك مکتبلره کیده‌جك اولانلرشرکتدن نه‌دن آیریلسینلر؟ اونلر، گیده‌جکلری مکتبلرده دخی آرقه‌داشلرینی تشویق ایده‌رلر ، شرکتك شعبه‌لرینی وجوده‌گتیریرلر. صوکرا صوکرا، دارالفنوندن چیقاجغمز زمان شرکت بویومش اولور، اونی بویوك برتجارتخانه گیبی اداره‌یه باشلارز. شاید سزده شرکتك دائمی‌اولمه‌سی فکرینه اشتراك ایده‌مه‌سه‌گز ، کاردن یوزده بیرمی وحتی یوزده اوتوز نسبتنده برمقدارك براقیلمه‌سنی‌ده مناسب گورورسه‌گز، ظن ایده‌رم . بوبراقیلاجق پاره ، شرکتك ترقیسی ایچین چوق لازمدر . بریکه بریکه بویوك بر سرمایه اولور. اووقت شرکت ایچین بردکان بیله صاتین آلمق ویا یاپدیرمق ممکن اولوز .

اون کیشی برآرایه گلهرك اوچ آیده‌شووه‌لوسپیدی آلمشدق. یوز کیشی برآرایه گلهرك ایکی اوچ سنه‌ده نه‌دن بردکان آله‌مایه‌لم . (پك دوغرو، پك دوغرو) برشی داها وار! شرکتدن برقاچ کیشی بردن چیقاجق اولورسه اونلرك پاره‌سنی ناصل ویره‌بیله‌جگز؟ پاره‌لرینی ویریرسه‌ك شرکت چوق ضعیف دوشر . فقط بویله بریکمش برپاره‌مز اولورسه ، اوندن ، لازم گلدیگی زمان چیقه‌جقلرك حسابنی قولایجه‌گورمك ممکن‌اولور. بونك ایچین کاردن یوزده اوتوز نسبتنده بر مقدار ترك ایتمك حقنده برقرار ویرلمه‌سنی تکلیف‌ایدییوریم.

سوز ایسته‌ینلر (زهدی ، جاهد ، حمدی)

اسملرینی قید ایتدیردکدن صوکرا ،

— رئیس صبحی سوز زهدینك .

زهدی — آرقه‌داشم مظفرك فکرینه اشتراك ایده‌ریم ، یالکز بوآلیقونیلان پاره نه اولاجق! بو کیمك پاره‌سی صایلاجق ؟ بونده فکری نه‌در! رجا ایده‌رم ، مظفر بونی‌ده ایضاح ایتسین .

جاهد — بزم کیمز مهندس ، کیمز مأمور اولاجق ، هر بریمز برطرفه طاغیلاجق . دکان فلان نه اولاجق ؟ بن‌ده بونك ایضاحنی رجا ایده‌رم .

حمدی — بن والده‌مه، بابامه سویله‌دم. آشاغیکی اوطه‌یی، بویوك دولابیله شرکته براقیورلر . همان برقرار ویره‌لم‌ده ایشه باشلایالم .

رئیس صبحی — (مظفره خطاباً) آرقه‌داشلردن زهدی ایله جاهدڭ صوردیغی نقطه‌لره برجواب ویرمك ایسته‌یورمیسگز ؟ سوز سزڭ .

مظفر — بڭا قالیرسه بو سرمایه گیمسه‌نڭ اولمایاجق عموم شرکتڭ، هپمزڭ بردن اولاجق . ولوه‌سپیدده ئویله ده گلمی ؟. داها بویوك برمثال سویلیه‌یم: بوگون مکتبمزه گلیورز. بومکتب بزدن هیچ بریمزڭ ده گل فقط بردن هپمزڭ در . هپمز گلیور ، درس آلیور، استفاده ایدییورز. یارین باشقالری گلیر، اونلرڭ اولور. او زمانده اونلر استفاده ایده‌ر . . بو سرمایه‌ده اویله اولور . آلاجغمز ویاپدیره‌جغمز دکان‌ده اویله اولور. شرکت دائما دوام ایده‌جڭ . اوندن هرکیم چیقمازسه اونڭ سرمایه‌ده اشتراکی اولمایاجق، دکانده اشتراکی اولاجق. چیقانلر ایسه کارڭ یوزده‌لکندن حصوله گله‌جك اولان او سرمایه‌دن هیچ بر شی آلاماز . جاهد ، هر بریمز بر طرفه طاغیلاجق، دییور . واقعا چوغمز طاغیلاجق . فقط یرلریمزه قارده‌شلریمز ، عمجه . . دایی.. خاله .. تیزه زاده‌لریمز گله‌جك ؛ داها صوڭرا کندی چوجوقلریمز (کولمه‌لر) ، أوه‌ت ، کندی چوجوقلریمز گله‌جك . شرکت نه‌دن نهایته قادار دوام ایتمه‌سین ! نه مانع واردر ؟

شرکتی اداره ایتمك مسأله‌سی‌ده وار : کیم بیلیر، ایچمزدن.. گرك بوراده‌کی آرقه‌داشلردن، گرك بزدن باشقا داخل اولاجقلردن قاچ کیشی چیقاجق که دکانمزی ویادکانلریمزی، احتمال ایله‌ریده فابریقه‌لریمزی.. مطبعه‌لریمزی . . اداره ایتمك ایسته‌یه‌جك و بونلری اداره ایتمکده بویوك اقتدارلر گوستره‌جك . هپمز مهندس، طبیب ، مأمور . . اولاجق ده گلزیا . بعضیلریمزده شرکتڭ مأمورلقلرینه، مدیرلکلرینه گچه‌بیلیرز .

رئیس صبحی — مسأله آرتیق آڭلاشیلدی ، ظن ایده‌رم . رأیه قوییورم : کارڭ یوزده اوتوزینی شرکته ترك ایتمك ، اوندن مشترك برسرمایه حصوله گتیرمك ایسته‌ین ألنی قالدیرسین (أللر قالقار ، بویوك بر أکثریتله قبول ایدیلیر)

رئیس صبحی — شیمدی‌ده آرقه‌داشمز حمدینڭ تکلیفی وار. بونگچین أولا ایچمزدن اوچ کیشی آییرالم، همان ایشه باشلامق ایچین هر نه لازمسه اونی یاپمق ایچین اونلره صلاحیت ویره‌لم . نه‌دیرسگز ؟

زهدی — ممکن ایسه هانگی ایشلر ایچین صلاحیت ویره‌جگمزی تعیین ایده‌لم .

رئیس صبحی — بر فکریگز وارسه اونی‌ده سویله‌ییگز .

زهدی — شیمدیلك یاپیلاجق ایشلر، بنجه‌شونلردر:

١ — حمدینڭ والده‌سنه وپدرینه تشکر ایتمك .

٢ — طوپدنجی کاغد تجارینه مراجعت ایده‌رك فیأتلری وهردورلو شرطلری آلمق، مقایسه ایتمك .

٣ — آلیناجق شیلره دائر بر قرار ویرمك .

٤ — لازم اولاجق پاره‌لری ؛ بانقه‌دن آلوب مبایعاتی اویله یاپمق .

٥ — صنفلره معلومات ویرمك، صاتیشه باشلامق.

٦ — یکی اورتاقلر یازمق، بونك ایچین‌ده حصه‌نك وتقسیطلرڭ مقدارینی تعیین ایتمك . (بنجه ، گچن هفته دیدیگمز کیبی حصه أللی غروش اولورسه ، هفته‌لق تقسیطلرده أقلی آلتمش پاره تعیین ایدیلیرسه، موافق اولور. آرقه‌داشلرده فکرلرینی سویله‌سینلر.)

رئیس صبحی — زهدینك بو فکرلرینی موافق بولییورسگز ، ظن ایده‌رم . أساس قبول اولوندقدن صوڭرا بونلرده ألبته قبول ایدیلیر. قبول ایدنلر أللرینی قالدیرسین (أللر قالقار ، قبول ایدیلیر) شیمدی اداره قومیته‌سنی انتخاب ایده‌لم . (کاغدلر کسیلیر ، توزیع اولونور (هرکس اوچر کیشینك اسمنی یازه‌جق . (کاغدلر آچیلیر ، رأیلر تصنیف ایدیلیر) انتخاباتك نتیجه‌سی : (زهدی، مظفر ، حمدی) اداره قومیته‌سی اولارق انتخاب اولونمشدر . ایکی هفته صوڭرا تکرار اجتماع ایده‌جکز ، قومیته‌نك راپورینی اوقویاجغز .

هپسی بردن (گوله‌رك ، اوینایه‌رق) :

— یاشاسین شرکتمز، یاشاسین اورتاقلق ! (طاغیلیرلر)

احمد جواد

یاپراقلر دوکولیور.

بوتون اورمانده بر حزین سس وار . .
آه ، بونلر قوپوب ئولن اوراق . .
هپسی بر پارهٔ اذای فراق ؛
أڭ ضعیف ، أڭ قویله هجرتکار . . .

کیمی بر نظرهٔ بهار تباه
- گبی حالا گوزدل ، تبسملی -
آڭدیرر بر شکسته ، خسته گلی ؛
کیمی بر قلب منکسر ، که : سیاه . .

کیمی مبهم، آغیر آغیر پرّان ،
کیمی بر آشیان ایچین سوزان ،
کیمی لرزان ومضطرب . . کیمی‌ده
آتیلیر طور عشوه‌کاریله . .

دوکولور داللره هراس شتا
روزکارڭ أڭ اوفاق تماسیله ؛
داللر آغلار وصانکه یاپراقله
مرحمت ایسته‌یور ، دوشوب خاکه ! . .

نه بر آوازهٔ رها ، نه چیچك !
اورمان آرتیق بر آز زمان صوڭرا
بوس بوتون محتضر قالوب گیده‌جك . . .

مرده بر قوش مثالی هر یاپراق ،
هر آغاج بر ستون استغراق !
قیش گلیر شیمدی ، اورمانم ، آغلا ! . .

عثمان فخری

سعادله مصاحبه‌لریم

- ١ -

بایرام أثوابی

سعاد اوچ قیزیمڭ أڭ بویوگیدر . گچن نیسانده طوقوز یاشنی اکمال ایتدی ؛ آرتیق کندیسنه بر بویوك قیز، برگوچوك خانم معامله‌سی ایدیورز ؛ أو ایشلرندن مهم بر حصه اوڭا عائددر ؛ درس وظیفه‌لری گیتدکجه أهمیت کسب ایدیور ، ایلك کتابت وظیفه‌سنی ایکی گون أول یاپدی ، وتأمین ایده‌ریم ، فناده یاپمادی ؛ او یاشده‌کی أرکك چوجوقلرڭ وسطی درجه‌سندن اولدقجه یوکسك براستعداد گوستردی . ممنونیتمی صاقلامغه لزوم گورمه‌دم ، اوده تقدیرمدن مسرور وفخور گوروندی . بو . هر ایکیمز ایچین بختیارلغه یاقین بر احتساس اولدی .

قلبمده طوغان بو لطیف ممنونیت ، آقشام اوستی ، والده‌سی طرفندن خبردار ایدلدیگم دیگر براستعدادینڭ ، داها طوغروسی بڭا دیگر بر استعداده دلالت ایده‌بیله‌جك ماهیتده گورونن برهوسنڭ موجب اولدیغی ناخوش صارصینتی ایله صافیت ولطافتنی خیلی ضایع ایتدی ؛ آننه‌لری اوگون ، قوربان بایرامی ایچین هراوچ قیزه‌برر روبه بیچمگه قویولمشدی . اودایه گیردیگم زمان ایکی کوچوك سه‌وینجلریله اورتالیغی طولدوریورلردی ، سعاد ایسه عادتا صومورتیوردی .

— سعادجغم ، بڭا برمندیل گتیررمیسڭ ؟

اونارین ، ذکی ، صومورتغان ، چاقین چهره‌سنی بڭا چویرمه‌دن قاپیدن طیشاری چیقوب ، مندیلی آرامغه گیتدیگی زمان آننه‌سی ایضاح ایتدی :

اورتاقلق

— ٦ —

اداره قومیته‌سی بویوك برفعالیت ایچنده ایدی . کندیسنه حواله اولونان ایشلر هم چوق هم مهم ایدی ساعت دورتده مکتبدن چیقدقلری گیبی حمدینك أوینه قوشیورلر ، شرکتك مستقبل دکانی اوله‌جق اوطه‌ده طوپلانیورلر، شرکتك ایشلرینی برآن‌أول تنظیم ایچین پاپیله‌جق ترتیبات حقنده قونوشییورلروی. فقط بیهوده سوزلرله کچیریله‌جك وقتلری یوقدی . هرایشی سرعتله بیتیرمك نهایت برهفته ایچنده دکانك رسم کشادینی یاپمق احتیاجنی حس ایله‌یورلردی .

مکتبده تشبثدن خبردار اولانلر چوغالیور ، مراق . . هوس آرتیوردی . هرکس شریکلردن صوریور ، اونلرده بو مراقلیلری اداره قومیته‌سنه گوندریوردی . زهدی ، هپ متبسم :

« یاقینده ، یاقینده : » دییوردی . فقط بو قیصه جوابله اکتفا ایتمك ایسته‌مه‌ینلر، داها زیاده تفصیلات آلمق آرزوسنده بولونانلر پك چوقدی . بونك ایچین بربیاننامه نشر ایتمك لزومی آشکار ایدی .

بیاننامه نشر ایتمك ! احتیاج واردی، لاکن قولای بر ایش دگلدی . أولا بیاننامه‌یی قلمه آلمق گنج شریکلرك گوزینه عظیم براقتداره باغلی گیبی گوروندی. بری برینه سن یاز ، سنك کتابتك ! داها أیی ؟ تکلیفنی تکرار ایدیور وهیچ بری ألنی قلمه سورمکه جسارت ایتمه‌یوردی "

نهایت زهدی : — بز أولا نه یازه‌جغمزی قرارلاشدیره‌لم ، ماده ماده آییره‌لم . صوکرا یازمق قولایلاشیر .

دوشونمکه باشلادیلر وپلاننی قورمق ایشنی ینه زهدی‌یه حواله ایتدیلر .

زهدی برگون صوکرا ، حمدینك أونده واقع اولان کوچوك قومیته اجتماعنده، یالکز پلانی ده گل مسوده‌یی بیله گتیرمشدی . ایکی دفعه اوقوندی ، ماده ماده دوشونولدی ، بعض نقطه‌لری تصحیح ایدیلدی ، وبرساعت ظرفنده شو بیاننامه قبول اولوندی .

آرقه‌داشلر ،

بر قاچ آی اول ایچمزدن اون کیشی برلشه‌رك خرجلقلرینی آرتیرمغه وهفته‌دن هفته‌یه طوپلایوب بانقه‌یه یاتیرمغه قویولمشلردی . مقصدلری اورتاقلغنه بروه‌لوسیپد صاتین آلمقدی . پك چابوق مقصدلرینه واصل اولدیلر . وچوقدن به‌ری مکمل بروه‌لوسیپدلریله سیرانلر یاپمقده‌درلر . اورتاقلغك بو گوزل ثمره‌سنی گورن بو آرقه‌داشلر ، اورتاقلغی برداها ترك ایتمه‌مکه قرار ویردیلر . عین زمانده بوتون مکتبك اشتراك واستفاده ایده‌بیله‌جکی بر اورتاقلق قورمه‌سنی دوشونیورلر .

آرزولری : بر « تعاون مغازه‌سی » آچمقدر . بو مغازه بزم کندی مغازه‌مز اوله‌جق ، آلیش ویریشدن حاصل اوله‌جق کار ینه کندیمزه کله‌جکدر. مغازه شیمدیلك آرقه‌داشمز حمدینك أونده کوچوك براوطه، داها طوغروسی اوطه‌ده بولونان بردولابدر.

هرکون قوللاندیغمز دفترلری، کاغدلری. آلبوملری، بویالری، قلملری، چاقیلری ، طوپلری بوندن صوکرا کندی مغازه‌مزدن صاتین آله‌بیله‌جکز ، دیمکدر..

شریك اولمق ایسته‌ین ایچون خرجلقلرینی آرتیرمقدن آلتمش پاره ویرمکدن باشقا برشی لازم دکلدر . بوپاره‌مزدن أللی غروش اولدیغی زمان کندیسی آرتیق مغازه‌مزك برشریکی صاییله‌جقدر ، شرکتك اداره‌سنه قاریشه‌جق ، اجتماعلرده حاضر بولونه‌جق ، رأی ویره‌بیله‌جکدر .

آلتی آیدن آلتی آیه ویا اوچ آیدن اوچ آیه مغازه‌نك کاری حساب ایدیله‌جك . یوزده اوتوزی شرکتك ترقیسی ایچین آیریله‌جق ، یوزده یتمشی اورتاقلر آراسنده . هرکسك صاتین آلدیغی شیلر نسبتنده تقسیم اولونه‌جقدر .

مثلا کارك یوزده یتمشی عموم صاتیشك یوزده اونی قادار طوتارسه تقسیم شویله اوله‌جقدر :

أللی غروشلق مال صاتین آلمش اولان بونك یوزده اونی اولان (٥) غروش ، یالکز یکرمی غروشلق مال آلانده یالکز (٢) غروش کار آله‌جقدر .

بو تقسیمی أك زیاده حقانیته موافق بولییورز . چونکه بویله‌لکله کارك حصولنه خدمت ایدنلر اوکاردن ینه کندیلری استفاده ایتمش اولییور. چوق مال آلان چوق کار حصوله گتیریور . واوکا گوره حصه‌ده آلمیور .

ایشته ، آرقه‌داشلر ، بزی اقتصاده تجارته ، قارده‌شلغه آلیشدیره‌جق اولان بوگوزل اورتاقلغه جمله‌کزی دعوت ایده‌رز .

اداره قومیته‌سی اعضاسی

مظفر — حمدی — زهدی

بیاننامه مسوده‌سنی قرارلاشدقدن صوکرا اوندن برقاچ نسخه چیقارمق مشکلاتی ظهور ایتدی. هرصنفه هیچ اولمازسه اون نسخه توزیع ایتمش اولسه‌لر ینه آلتمش نسخه‌یه محتاج ایدیلر. بوقادار نسخه‌یی أل ایله قوپیه ایتمك مشکل ده گل عادتا محال ایدی ؛ زحمتنه قاتلانسه‌لر بیله اوقادار وقتلری یوقدی .

حمدی ، باباسنك قلمنده برنوع پلته واسطه‌سیله بریازینك برچوق نسخه‌لرینی آله‌بیلدکلرینی گورمشدی، همان خاطرلادی . زهدی‌ده بویله برشی گورمشدی، فقط بوسحرلی پلته‌نك اصولنی ، أساسنی بیلمه‌یورلردی.

حمدی : — بن بو آقشام صورار آکلارم . ممکنسه یارین او پلته‌دن بولور ، بزده باصارز .

حقیقةً حمدینك پدری، چوجوقلرك بو آرزوسنی برطرف ایتمکه موافقت ایتدی واونلره برکیلو استنساخ پلته‌سی هدیه ایتدی . اونی دوکمك ایچین برده تنکه‌دن مستطیل شکلنده برتپسی یاپدیرمق ایچین پاره ویردی .

چوجوقلر بو بویوك أثر تشویق ایله بیاننامه‌لرینی باصوب صنفلره توزیع ایتدیلر . بو توزیع مکتب ایچین یکی ، بویوك ، مهم بر حادثه ایدی . بوتون صنفلر حرکته گلمش ، شطارته غرق اولمشدی . ودینیله‌بیلیرکه او بویوك شطارت قوتیله درسلرینه داها زیاده دقت ایدییورلر، داها زیاده اوکره‌نیورلردی .

* * *

جمعه گونی طوپدنجی مغازه‌لرینی بر بر طولاشدیلر ، فیأتلری صوروب آکلادیلر. سرعتله برقرار ویرمك ومبایعاتی اجرا ایتمك لازمدی . چونکه بو هفته‌یی ده گچیریرلرسه مغازه‌یی آنجاق اون بش گون صوکرا آچه بیله‌جکلردی ؛ یاز موسمی ایسه ایله‌ریله‌مکده بولونمش وتعطیله یالکز بربوچوق آی قالمش ایدی.

برگون أول بانقه‌دن اوچ لیرا چکمشلردی؛ همان أك لزوملی شیلردن موافق گوردکلری مقدارلرده صاتین آلدیلر؛ پاکتلری کندیلری یوکله‌نه‌رك حمدینك أوینه گتیردیلر.

دولابك رافلرینه تمیز کاغدلر سردیلر ، صاغلی صوللی قسملره آییردیلر ؛ بر طرفی کاغده، بر طرفی قلملره، باشقا برطرفی دفترلره تخصیص ایتدیلر. هرشی ایچین ألویریشلی بر محل بولدیلر . آرتیق دکان حاضرلانمشدی .

بوندن صوکرا رسم کشاد حاضرلقلری قالیوردی؛ بونك ایچین قیصه بر بیاننامه نشرینه لزوم واردی ؛ بو بیاننامه ایله رسم کشاد ایچین پنجشنبه گونی تعیین ایده‌جکلر وعموم شریکلردن ماعدا هر صنفدن اوچ مرخص دعوت ایده‌جکلردی .

صالی گونی؛ صباحلین، بو بیاننامه‌یی آلان صنفلر، ئوگله پایدوسنده مرخصلرك انتخابیله حرکت و هیجانه گلمشلردی .

پنجشنبه گونی ، مکتبدن صوکرا کوچوك دکان صنفلرك مرخصلری ووه‌لوسپیدجی شریکلرله طولمشدی، زهدی قیصه برنطق ایراد ایتدی؛ اورتاقلغك گوزل ثمره‌لرینی آکلاتدی . گرك اوطه‌نك ایچنده حاضر بولونانلر، گرك طاشلغه وسوقاق قاپیسنه قدر طولانلر طرفندن آلقیشلاندی .

دکان، دولاب ، آچیلدی ؛ مظفر بیعیه مأموری صفتیله دولابك ئوکنه کچدی وکوچوك آرقه‌داشلرینه امتعه‌نك جنسلرینی ، فیئاتلرینی ، استعماللرینی ایضاح ایتمکه باشلادی .

هرکس برشی صاتین آلمق، اورادن برخاطره ایله چیقمق ایسته‌یوردی . أساساً اداره قومیته‌سی بونی أولدن دوشونمش اولدیغی ایچین گوزل بر سورپریز حاضرلامشدی :

اون پاره‌یه برقارت پوستال؛ اوزرنده ولوسپیدجی شریکلر ایله وه‌لوسپیدلری بولونیوردی .

طاشلقده کیلرده بوندن محروم قالمق ایسته‌مه‌یورلردی، پاره‌سی اولمایانلر بیله آرقه‌داشلرندن اودونج پاره آلیورلر ، قارتلردن بر ردانه تدارك ایدیورلردی .

یاشاسین شرکتمز ! یاشاسین دکانمز !

صدالری عیوقه چیقیوردی .

آرتیق ایلك ، حقیقی ، عثمانلی تعاون شرکتنك رسم گشادی یاپیلمش ایدی .

برنجی قسمك صوکی

احمد جواد